August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õppekava

AUGUST KITZBERGI NIMELISE GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA

I ÜLDSÄTTED

1. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õppekava on August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis on koostatud riiklike õppekavade alusel tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikest 1, põhikooli riikliku õppekava § 24 lõikest 1 ja gümnaasiumi riikliku õppekava § 19 lõikest 1.

2. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õppekava koostamisel on lähtutud põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, riiklikest õppekavadest, haridus-ja teadusministri 12.oktoobri 2011.a. määrusest nr 62 „Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise ning hindamise tingimused ja kord“ § 1 lõikest 3 ja Vabariigi Valitsuse 20.oktoobri 2011.a. määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ § 6 lõikest 3.

3. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õppekava terviktekst on kättesaadav kooli kantseleis ja koduleheküljel.

4. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õppekava on kehtestatud ühe tervikdokumendina põhikoolile ja gümnaasiumile ning koosneb järgmistest osadest:

1) õppekava üldosa, milles on eristatud eraldi põhikool ja gümnaasium;

2) ainevaldkondade õppeainete ainekavad põhikoolile, milles on esitatud õppeainete; õpitulemused ja õppesisu kirjeldused klassiti;

3) kohustuslike kursuste ja valikkursuste kavad gümnaasiumis, mis on esitatud ainevaldkondade kaupa ja valikõppeainete kavadena.

5. Kooliastmed on järgmised:

I aste: 1. – 3. klass;

II aste: 4. – 6. klass

III aste: 7. – 9. klass

Gümnaasiumi aste: 10. – 12. klass

6. Õppetöö on August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumi põhikooli osas korraldatud trimestritena ja gümnaasiumiosas kursustena

II AUGUST KITZBERGI NIMELISE GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA

ÜLDOSA

1. AUGUST KITZBERGI NIMELISE GÜMNAASIUMI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA

1.1. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi väärtused

1.1.1. Kõik koolitöötajad lähtuvad oma tegevuses põhikooli riikliku õppekava § 2 lõikes 3 ja gümnaasiumi riikliku õppekava § 2 lõikes 3 sätestatud üldinimlikest ja ühiskondlikest alusväärtustest, milleks on ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu, vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus.

1.1.2. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumis pööratakse tähelepanu

1) koostöövalmidusele, mis avaldub kompromisside leidmises, viisakuse üksteise vastu ja tolerantsuses;

2) vastutustundele, mis avaldub selles, et igaüks teab oma õigusi ja kohustusi ning oskab vastutata oma tegevuste eest;

3) õppivale inimesele, mis avaldub elukestva õppe järgimises;

4) tervislikele eluviisidele, mis avaldub põhimõtte terves kehas terve vaim järgimises;

5) esivanemate kultuuripärandi hoidmisele, mis avaldub eesti keele, traditsioonide, isamaalisuse ja piirkonna eripära väärtustamises;

1.1.3. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis suunatakse õpilast:

1) tunnustama väärtusi, kõlbelisi norme ja viisakusreegleid;

2) analüüsima süstemaatiliselt kõlbelisi norme ja väärtusi;

3) arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;

4) juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel;

5) osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite väljatöötamises ning neid järgima;

6) reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumispõhimõtete üle, kasutades kõlbeliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi.

1.1.4. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi visioon: parimate võimaluste kool.

1.1.5. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi missioon: võimaldada ja teostada võimetekohast eneseteostust.

1.2.August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi eripära

1.2.1. August Kitzbergi nimeline Gümnaasium on avatud õpikeskkonnaga kool, kus edendatakse innovatsiooni ja innovaatilisi õppemeetodeid, mis on suunatud õpilaste motivatsiooni ja tulemuslikkuse suurendamisele.
1.2.2. Õppetöö kavandamisel ja korraldamisel keskendutakse eelkõige õpilastel praktilise intelligentsuse kujunemise toetamisele kõikides üldpädevustes.
1.2.3. Õppetöö kavandamisel lähtutakse põhimõttest terves kehas terve vaim, et maksimaalselt ära kasutada olemasolevaid spordirajatisi.
1.2.4. Õppetöö kavandamisel arvestatakse kooli asukohaga Lõuna-Mulgimaal ja August Kitzbergi elu ja tegevusega.
1.2.5. Gümnaasiumiastme õpilased saavad ise valida endale meelepärased valikkursused ja seeläbi kujundada oma isikupärase õppesuuna.

2. AUGUST KITZBERGI NIMELISE GÜMNAASIUMI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

2.1. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õppe- ja kasvatuseesmärkide määratlemisel on peetud silmas järgmist:

2.1.1. Inimese areng selle terviklikkuses on kooli kõrgeim siht ja väärtus
2.1.2. Muutuvas maailmas erinevate maailmakäsitustega kokku puutudes määratleb inimene end, võtab endale vastutuse oma elukäigu kujundamise eest.
2.1.3. Kõige tähtsam on õppida õppima, sest kiiresti teisenevas maailmas vananevad teadmised kiiresti.
2.1.4. Soov areneda ja õppida, võime analüüsida omaenese ja teiste kogemusi, koostööoskused, käitumiskultuur ning eetilisus loovad eeldused elus toimetulekuks ning muutuvas maailmas orienteerumiseks.
2.1.5. Elukestev õpe võimaldab üksikisikul ja ühiskonnal väärikalt toime tulla kiiretest ja vastuolulistest arengutest tulenevate väljakutsetega.
2.1.6. Üldhariduslik õpe toetab kodanikuühiskonna arengut.

2.2. Lõpetades kooli on õpilane omandanud üld-, kooliastme- ja ainevaldkonnapädevused

Õppe- ja kasvatuse aineüleseks eesmärgiks on põhikooli riikliku õppekava § 4 lõikes 4 ja gümnaasiumi riikliku õppekava § 4 lõikes 3 esitatud üldpädevuste, põhikooli riiklikus õppekavas § 7, § 9, §11 kooliastmeti kirjeldatud pädevuste ning põhikooli riikliku õppekava ja gümnaasiumi riikliku õppekava ainevaldkondades esitatud valdkonnapädevuste kujunemine, arvestades Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 18. detsembri 2006.a. soovituses „Võtmepädevuste kohta elukestvas õppes“ sätestatut.

2.3. Lõpetades kooli on õpilane saavutanud riiklikes õppekavades esitatud õpitulemused

2.3.1. Põhikooli lõpetamisel saavutatavad õpitulemused on kooskõlas kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemel kirjeldatud üldnõuetega: õpilasel, kes lõpetab põhikooli, on teadmised ainevaldkonnaalaste faktide kohta, põhilised kognitiivsed ja praktilised oskused vastava teabe kasutamiseks, et täita ülesandeid ja lahendada tavalisi probleeme, kasutades lihtsaid reegleid ja töövahendeid ning suutlikkus töötada ja õppida juhendamise, kuid mõningase iseseisvusega.

2.3.2. Gümnaasiumi lõpetamise saavutatavad õpitulemused on kooskõlas kvalifikatsiooniraamistiku 4. tasemel kirjeldatud üldnõuetega: õpilasel, kes lõpetab gümnaasiumi, on ainevaldkonna- ja õppesuunaalased laiaulatuslikud faktilised ja teoreetilised teadmised, õppesuunaalased kognitiivsed ja praktilised oskused konkreetsetele probleemidele lahenduse leidmiseks ning suutlikkus juhtida ise oma õppimist vastavalt juhtnööridele olukorras, mida saab tavaliselt ette näha, kuid mis võivad muutuda, juhendada kaaslaste tavatööd, võtta mõningane vastutus õppimise hindamise ja edendamise eest.

2.4. Kool toetab iga õpilase individuaalset arengut

2.4.1. Kool aitab kaasa põhikooli õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksuteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

2.4.2. Põhikooli õpilasele on tagatud eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

2.4.3. Põhikooli õpilasel, kes on läbinud kooli õppekava, on kujunenud põhilised väärtushoiakud ning õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest.

2.4.4. Põhikooli õpilasele on loodud alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

2.4.5. Põhikooli õpilased on jõudnud selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning omavad valmisolekut õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks.
2.4.6. Gümnaasiumiastme õpilastele on loodud tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpiteed kõrgkoolis või gümnaasiumijärgses kutseõppes.
2.4.7. Gümnaasiumiastme õpilasele on tagatud tingimused, mis võimaldavad neil leida endale huvi-ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda enda edasine haridustee.
2.4.8. Gümnaasiumiastme õpilased valmistatakse ette toimimiseks loova, mitmekülgse, sotsiaalselt küpse, usaldusväärse ning oma eesmärke teadvustava ja saavutada oskava isiksusena erinevates eluvaldkondades: partnerina isiklikus elus, oma kultuuri kandja ja edendajana, tööturul erinevates ametites ja rollides ning oma ühiskonna ja looduskeskkonna jätkusuutlikkuse eest vastutava kodanikuna.
2.4.9. Gümnaasiumiastme õpilane, kes on läbinud kooli õppekava omab iseseisvust, tal on kujunenud adekvaatne enesehinnang, iseseisva õppimise ja koostööoskus, ta on tuttav edasise haridustee võimalustega ning on teadlik enda võimekusest, õpilasel on välja kujunenud kodanikuoskused, -aktiivsus ja –vastutus.

3. ÕPPEKORRALDUS PÕHIKOOLIS

3.1. Põhihariduse alusväärtused

3.1.1. Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut.
3.1.2. Põhikool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.
3.1.3. Põhikool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.
3.1.4. Riiklikus õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad „Eesti Vabariigi põhiseaduses", ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest.
3.1.5. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

3.1.5. Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühisväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

3.2. Põhikooli sihiseade

3.2.1. Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

3.2.2. Põhikoolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

3.2.3. Põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, enesereflekssiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

3.2.4. Põhikool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

3.2.5. Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

3.2.6. Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

3.2.7. Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

3.3.Pädevused

3.3.1. Riikliku õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.

3.3.2. Riiklikus õppekavas eristatakse üldpädevusi, valdkonnapädevusi ja kooliastmetes taotletavaid pädevusi. Pädevuste kujundamist kirjeldatakse kooli õppekavas.

3.3.3. Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

3.3.4. Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

1) kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;

2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

3) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;

4) õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;

5) suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

6) matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha

tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;
7) ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärke, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;
8) digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvas ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

3.3.5. Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades.

3.3.6. Kooliastmetes taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste ning õpitulemuste omandatuse kaudu.

3.3.7. I kooliastmes (1. - 3. klass) taotletavad pädevused

3.3.7.1. Esimese kooliastme lõpus õpilane:
1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
2) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
3) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
4) oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
5) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid,

tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
6) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid ära õpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
7) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
8) käitub loodust hoidvalt;
9) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
10) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
11) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
12) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
13) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
15) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

3.3.7.2. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes

3.3.7.2.1. Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Esimeses kooliastmes keskendutakse:
1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
3) õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
4) eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
5) põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

3.3.7.2.2. Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

3.3.7.2.3. Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

3.3.8. II kooliastmes (2.- 6. klass) taotletavad pädevused

3.3.8.1. Teise kooliastme lõpus õpilane:

1) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;

2) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;

3) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;

4) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;

5) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;

6) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;

7) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;

8) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;

9) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;

10) oskab kasutada arvutit ja internetti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;

11) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;

12) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;

13) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;

14) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;

15) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

3.3.8.2. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes

3.3.8.2.1. Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmis- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:

1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;

2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;

3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;

4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

3.3.8.2.2. Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

3.3.9. III kooliastmes (7. – 9. klass) taotletavad pädevused

3.3.9.1. Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;

2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;

3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;

4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärke ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;

5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;

6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;

7) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemeetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;

8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;

9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
10) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
12) suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
13) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

3.3.9.2. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

3.3.9.2.1. Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:
1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

3.3.10. Ainekavades esitatakse osaoskuste või õppeteemade kaupa taotletavad õpitulemused, mis toetavad kooliastmete õppe- ja kasvatuseesmärkide saavutamist ja valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakute saavutatuse kohta antakse õpilasele kirjeldavat tagasisidet kooli määratud viisil.

3.4. Tunnijaotusplaan põhikoolis

	I kooliaste					II kooliaste					III kooliaste				
	1.	**2.**	**3.**	MAX	*MIN*	**4.**	**5.**	**6.**	MAX	*MIN*	**7.**	**8.**	**9.**	MAX	*MIN*
Eesti keel	7	6	6	**19**	*19*	5	4	3	**12**	*11*	2	2	2	**6**	*6*
Kirjandus				**0**			2	2	**4**	*4*	2	2	2	**6**	*6*
A-võõrkeel			3	**3**	*3*	4	3	3	**11**	*9*	3	3	3	**9**	*9*
B-võõrkeel				**0**			1	3	**3**	*3*	3	3	3	**9**	*9*
Matemaatika	4	5	5	**14**	*10*	5	5	5	**15**	*13*	6	5	5	**16**	*13*
Loodusõpetus	1	2	1	**4**	*3*	2	2	3	**7**	*7*	2			**2**	*2*
Geograafia				**0**					**0**		1	2	2	**5**	*5*
Bioloogia				**0**					**0**		1	2	2	**5**	*5*
Keemia				**0**					**0**			2	2	**4**	*4*
Füüsika				**0**					**0**			2	2	**4**	*4*
Ajalugu				**0**			2	2	**4**	*3*	2	2	2	**6**	*6*
Inimeseõpetus		1	1	**2**	*2*		1	1	**2**	*2*	1	1		**2**	*2*
Ühiskonnaõpetus				**0**				1	**1**				2	**2**	*2*
Muusika	2	2	2	**6**	*6*	2	1	1	**4**	*4*	1	1	1	**3**	*3*
Kunst	2	1	2	**5**	*4,5*	1	1	1	**3**	*3*	1	1	1	**3**	*3*
Tööõpetus	1	2	1	**4**	*4,5*	2	2	2	**6**	*5*	2	2	1	**5**	*5*
Kehaline kasvatus	3	3	3	**9**	*8*	3	3	2	**8**	*8*	2	2	2	**6**	*6*
Arvutiõpetus		1	1	**2**		1	1	1	**3**		1			**1**	
Kokku:	**20**	**23**	**25**	**68**	*60*	**25**	**28**	**30**	**83**	*72*	**30**	**32**	**32**	**94**	*90*
Lubatud:	**20**	**23**	**25**			**25**	**28**	**30**			**30**	**32**	**32**		

3.5. Vaba tunnimahu kasutamine põhikooli klassides

	1.	2.	3.	I kooliaste	4.	5.	6.	II kooliaste	7.	8.	9.	III kooliaste
B-võõrkeel						1		**1**				
A-võõrkeel					1			**1**				
Matemaatika	1	1	1	**3**	1	1		**2**	1	1	1	**3**
Loodusõpetus		1		**1**								
Ajalugu						1		**1**				
Kehaline kasvatus	1			**1**								
Arvutiõpetus		1	1	**2**	1	1	1	**3**	1			**1**
Kokku				**7**				**8**				**4**

3.6. Riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste põhjendused

August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi põhikooli osa tunnijaotusplaanis klassidele ei ole muudetud riikliku õppekava kohustuslike ainete nimistut. Vaba tunniressursi arvelt on suurendatud tundide arvu eesti keeles, A-võõrkeeles, matemaatikas, loodusõpetuses ja ajaloos, et toetada nimetatud õppeainetes riiklikus õppekavas esitatud materjalide ja püstitud eesmärkide omandamist õpilastele jõukohases tempos. 1.klassis on suurendatud vaba tunniressursi arvelt kehalise kasvatuse tundide arvu, et tagada õpilaste piisav üldfüüsiline areng ja liikumisvajadus.

3.7. Valikainete ja võõrkeelte valik

3.7.1. Valikaine arvutiõpetus põhikoolis on August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi valik ning see toimub vaba tunniressursi arvelt pidades silmas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 2 sätestatud suurimat lubatud õppekoormust nädalas

3.7.2. A-võõrkeelena õpetatakse August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis inglise keelt alates 3. klassist

3.7.3. B-võõrkeelena saab õpilane valida vene keele või saksa keele alates 5. klassist

3.7.4. Erinevate võõrkeelte õppimisel on rühma moodustamiseks vaja vähemalt 3 õpilast.

3.8. Kehalise kasvatuse ja tööõpetuse tundi läbiviimine

3.8.1. Poistele ja tüdrukutele viiakse läbi eraldi tööõpetuse tunnid alates 4. klassist ja kehalise kasvatuse tunnid alates 3. klassist.

3.8.2. 4. ja 5. klassides võib kehalise kasvatuse tundideks liita kokku paralleelklasside poisid ja tüdrukud ning viia läbi tunnid eraldi poistele ja tüdrukutele.

3.9. Õppeperioodi sees on lubatud:

3.9.1. Üldreeglina kasutada õppereisideks ja –käikudeks 2 õppepäeva

3.10. Läbivate teemade ja lõimingute rakendamine

3.10.1. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õppekava läbivad teemad on:

1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid

2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele

3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele

4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuriga määraud ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis

5) teabekeskkond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonna omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi

6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas

7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikke eluviise, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendavaturvalise keskkonna kujundamisele

8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonna üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks kui neid eiratakse ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires

9) August Kitzbergi elu ja looming – teemaga seondub kõik, mis puudutab August Kitzbergi elu ja loomingut nii ajaloolisest kui kultuurilisest aspektist

10) Mulgimaa – teemaga seondub kõik, mis puudutab ajaloolist Mulgimaad nii majanduslikust, looduslikust, kultuurilisest kui ajaloolisest aspektist

3.10.2. Läbivate teemade rakendamine

3.10.2.1. Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on ainevaldkonnaülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada

3.10.2.2. Läbivate teemade õpetus realiseerub kogu koolipere ühise toimimise kaudu, põhinedes lõimingul ja keskkonna korraldusel:

1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärke

2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppese sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga

3) valikainete valikud – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi

4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna

5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides

3.10.3. Läbivate teemade kirjeldused

3.10.3.1. Läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine"

Õpilast suunatakse:

1) teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning kutseplaanide konkreetsemaks muutumisele;

2) arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisoskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
3) arendama oskust seada endale eesmärke ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
4) kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
5) tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

3.10.3.1.1. Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine" käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes aitab õpilasel kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetab esmaste õpioskuste omandamist. Mänguliste tegevuste abil aidatakse õpilasel kujundada ning õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemusele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.

3.10.3.1.2. Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine" käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.

3.10.3.1.3. Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine" käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele ning esmaste kutsevalikutega seostamisele. Õpilasi juhitakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Tähtis on käsitleda töö ja kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi kriitiliselt, et need ei muutuks õpilasetulevikuväljavaadete piirajateks. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus saada kutsenõustamist.

3.10.3.2. Läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng"

Õpilast suunatakse:
1) aru saama loodusest kui terviksüsteemist, inimese ja teda ümbritseva keskkonna

vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;
2) aru saama inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest;
3) väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust;
4) arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil, kujundama isiklikke keskkonnaalaseid seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonnaprobleemidele;
5) võtma vastutust jätkusuutiku arengu eest, kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi.

3.10.3.2.1. Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng" käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes tugineb õpilase kogemustele, igapäevaelu nähtustele ning looduse vahetule kogemisele. Õppe ja kasvatuse kaudu taotletakse õpilase keskkonnataju kujunemist, pööratakse tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele ning tegutsemisviisidele, mille abil on keskkonnaprobleeme võimalik praktiliselt ära hoida ja lahendada.

3.10.3.2.2. Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng" käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide käsitlemisele. Arendatakse tahet osaleda keskkonnaprobleemide ärahoidmises ja lahendamises ning kujundatakse keskkonnaalast otsustamisoskust. Arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt.

3.10.3.2.3. Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng" käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub kohalike ning globaalsete keskkonna- ja inimarenguprobleemide käsitlemisele. Eesmärk on kujundada arusaama loodusest kui terviksüsteemist, looduskeskkonna haprusest ning inimese sõltuvusest loodusvaradest ja -ressurssidest. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, rühmatööd, juhtumiuuringud, arutelud ning rollimängud. Õpitavad teadmised, oskused ja hoiakud loovad eeldused vastutustundliku ning säästva suhtumise kujunemiseks oma elukeskkonda ning eetiliste, moraalsete ja esteetiliste aspektide arvestamiseks igapäevaelu probleemide lahendamisel.

3.10.3.3. Läbiv teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus"

Õpilast suunatakse:

1) väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatust ja vabatahtlikkusel põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist;
2) olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklikke seisukohti ning neid väljendama;
3) tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi;
4) mõistma avaliku, ettevõtlus- ja mittetulundussektori seoseid ning toimimist;
5) mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas ning omandama oskusi osaleda otsustamisprotsessides;
6) mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusse ja selles osalemisse.

3.10.3.3.1. Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus" käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskne saada koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemusi. Selle viisid on õpilaste vabatahtlik tegevus, nt talgutöö, ühisürituste korraldamine vms. Lähtudes paikkonna võimalustest, tutvustatakse õpilasele kodukandi ettevõtteid, noorteühinguid ja teisi vabatahtlikke organisatsioone või huvirühmi, kes korraldavad kogukonnas üldkasulikke tegevusi, milles õpilased saavad osaleda.

3.10.3.3.2. Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus" käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on oluline toetada õpilase initsiatiivi ning pakkuda talle võimalusi ja abi ühisalgatusteks. Õpilasi innustatakse iseseisvalt tegutsema ühise eesmärgi nimel ning võtma sellega kaasnevat vastutust ja kohustusi. Oluline on suunata õpilasi leidma jõukohastele probleemidele loomingulisi lahendusi ning aidata neil kogeda koos tegutsemise kasulikkust ja vajalikkust.

3.10.3.3.3. Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus" käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub ühiskonna eri sektorite (avaliku, tulundus- ja mittetulundussektori) toimimisele ning nende seostele. Tähtsal kohal on riigi demokraatliku valitsemise korraldus ning üksikisiku või huvirühma osalemis- ja mõjutamisvõimalused kohaliku ja ühiskonna tasandi otsuste tegemisel. Kodanikualgatuse ning vabatahtlikuna tegutsemise mõistmiseks ja motiveerimiseks ning ettevõtlikkuse arendamiseks tutvustatakse õpilasele võimalusi osaleda tegevustes paikkonna hüvanguks ning teda julgustatakse neis tegevustes osalema.

3.10.3.4. Läbiv teema „Kultuuriline identiteet"

Õpilast suunatakse:

1) mõistma ennast kultuuri kandjana, edasiviijana ja kultuuride vahendajana;
2) mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana;
3) olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loomingusse, taunima diskrimineerimist;
4) tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ning seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule;
5) teadvustama ning tundma õppima mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust;
6) omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.

3.10.3.4.1. Läbiva teema „Kultuuriline identiteet" käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on oluline pakkuda õpilasele võimalust osaleda oma kultuurikeskkonna tavades ja kogeda sellega seonduvaid emotsioone. Õpilasel aidatakse jõuda mõistmiseni, et teatud tavad ja kombed on omased teatud kultuurile. Õppe ja kasvatusega kujundatakse meie kultuuriruumis üldiselt tunnustatud käitumisharjumusi, toetatakse uudishimu uue ja erineva suhtes ning positiivset suhtumist sellesse. Õpilaste erinevaid kogemusi kokku viies saavutatakse üldpilt oma kultuurist ja selle kokkupuudetest teiste kultuuridega.

3.10.3.4.2. Läbiva teema „Kultuuriline identiteet" käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on tähtis kujundada positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes ning vältida eelarvamusliku suhtumise kujunemist. Õpitakse respekteerima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit. Õppes ja kasvatuses leitakse võimalusi, kus õppija saab rakendada oma teadmisi ja oskusi omakultuuri tutvustamiseks näiteks koolide ja rahvusvaheliste projektide kaudu.

3.10.3.4.3. Läbiva teema „Kultuuriline identiteet" käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes on keskne aidata õpilasel mõista, et omaenda tugev kultuuriline identiteet toetab teda teistes kultuurides orienteerumisel. Õpilasele pakutakse erinevaid võimalusi omandada kogemusi ning süvendada teadmisi teistest kultuuridest, saada elamusi erinevatest kunsti- ja kultuurivaldkondadest, sealhulgas võimalust kaasa lüüa kohalike kultuurisündmuste ettevalmistamises ja läbiviimises.

3.10.3.5. Läbiv teema „Teabekeskkond"

Õpilast suunatakse:

1) mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi;

2) valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest;

3) määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;

4) kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskkondi;

5) arendama kriitilise teabeanalüüsi oskust.

3.10.3.5.1. Läbiva teema „Teabekeskkond" käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskmes õpilase igapäevane teabekeskkond. Õpetaja abil ja kaaslaste toel harjutakse kirjeldama oma tegevust teabekeskkonnas. Õpilane õpib mõistma temale suunatud teadete suhtluseesmärki ning eristama olulisi teateid ebaolulistest. Samuti harjub õpilane mõistma, millised seaduspärasused kehtivad privaatses ja millised avalikus ruumis, sealhulgas internetis. Läbiva teema rõhuasetused toetavad I kooliastmes inimeseõpetuse, emakeele ning teiste õppeainete kaudu toimuvat suhtlemisoskuste kujundamist. Õpilase eakohast meediakasutust arvestades pööratakse rohkem tähelepanu visuaalsele meediale ning visuaalse teksti analüüsile.

3.10.3.5.2. Läbiva teema „Teabekeskkond" käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on käsitluse keskmes avalikus ja privaatses ruumis toimimise seaduspärasused ning põhiliste kommunikatsiooniformaatide tundmaõppimine. Õpilane harjub internetis liikudes eristama avalikku ja isiklikku sfääri ning valima selle põhjal õiget suhtlusviisi. Teise kooliastme jooksul harjutakse lugema ja kuulama uudist kui üht ajakirjanduse põhilist tekstiliiki, hindama selle kvaliteeti ning tuvastama uudises puuduvat teavet.

3.10.3.5.3. Läbiva teema „Teabekeskkond" käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes õpitakse mõistma ja analüüsima meedia rolle ühiskonnas, sealhulgas majanduselus, ning kasutama meediat teabeallikana. Senisest olulisemaks muutub teabe usaldusväärsuse kriitiline hindamine, kuna õpilane hakkab leitud teavet järjest rohkem kasutama isiklike otsuste tegemiseks (nt õppimisvõimalusi valides). Õpetus ja kasvatus töös aitavad õpilasel mõista internetis leiduvaid võimalusi ja ohte ning ennast ja oma privaatsust kaitsta; iseseisev teabeotsing muutub õpilasele harjumuspäraseks. Läbiva teema käsitlemine loob võimalused analüüsida meediaga seotud problemaatilisi olukordi (eraellu sekkumine, väärteabe edastamine, huvide kahjustamine, kallutatud teabe edastamine vms).

3.10.3.6. Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon"

Õpilast suunatakse:
1) omandama teadmisi tehnoloogiate toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;
2) mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;
3) aru saama tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest mõjudest ning omavahelisest seotusest;
4) mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud eetilistes küsimustes;
5) kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi IKT) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
6) arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides.

3.10.3.6.1. Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon" käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid, vormistades arvutiga loovtöid. Soovitatav on kasutada eelkõige frontaalset õpetamismeetodit ning mängulisi arvutiprogramme. Tehnoloogia rakendamise võimalusi mitmekesistatakse foto või video tegemise ning mudelite ja makettide meisterdamise integreerimise kaudu õppetegevusse.

3.10.3.6.2. Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon" käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes põhineb eelkõige kooli ja õppetööga seonduvatel praktilistel ülesannetel, mis eeldavad tehnoloogia rakendamist erinevates ainetundides või huvitegevuses. Arvutipõhises õppes on soovitatav kasutada rühmatööd ja aktiivõppemeetodeid.

3.10.3.6.3. Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon" käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes kujundab IKT rakendamise pädevusi igapäevaelus ja õpingutes. Nende pädevuste kujundamiseks tuleb erinevate õppeainete õpetajatel lõimida oma ainetundidesse IKT rakendamisel põhinevaid meetodeid ja töövõtteid. Lisaks arvutiklassis peetud ainetundidele on III kooliastmes soovitatav kasutada nüüdisaegseid IKT vahendeid ka kodutööde ja õuesõppe puhul.

3.10.3.7. Läbiv teema „Tervis ja ohutus"

Õpilast suunatakse:
a) tervise valdkonnas:

1) terviseteadlikkuse arenemisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;
2) kasutama oma teadmisi, enesega toimetuleku oskusi ning üldisi sotsiaalseid oskusi enda ja teiste turvalisuse, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks;
3) teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;
4) leidma ning kasutama usaldusväärset terviseteavet ja abiteenuseid;
5) teadvustama keskkonna mõju oma tervisele.
b) ohutuse valdkonnas:
1) tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi;
2) vältima ohuolukordadesse sattumist;
3) kujundama turvalisele kooli- ja kodukeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist;
4) omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda;
5) kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma järgima liikluses kehtivaid norme ning arvestama kaasliiklejaid;
6) tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

3.10.3.7.1. Läbiva teema „Tervis ja ohutus" käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes pannakse rõhk tervislike ja ohutute käitumisviiside kujundamisele. Õppija omandab eakohased teadmised ja oskused seonduvalt tervise füüsilise, vaimse, emotsionaalse kui sotsiaalse tervise aspektiga ning kujuneb tervist väärtustav hoiak. Selles vanuses on tähtis, et õpilane mõistaks ohu olemust ja selle tekkepõhjusi oma igapäevases keskkonnas ning omandaks oskused käituda ohutult ja turvaliselt. Õppemeetoditest on rõhk jutustustel, aruteludel, rühmatöödel, demonstratsioonidel, rollimängudel ja käitumise modelleerimisel.

3.10.3.7.2. Läbiva teema „Tervis ja ohutus" käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema „Tervis ja ohutus" käsitlemisel II kooliastmes pööratakse teadmiste ja oskuste kujundamise kõrval tähelepanu eelkõige vastavasisuliste väärtushinnangute kujundamisele, õpetuse elulähedusele ja levinuma riskikäitumise ärahoidmisele (käitumine, millega kaasnevad nt vigastused, ohu tekkimine, alkoholi jt uimastite kuritarvitamine, suitsetamine, seksuaalne riskikäitumine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline aktiivsus ja kehaline ülekoormus). Õppemeetoditest sobivad aktiivõppemeetodid, arutelu, rühmatöö, rollimängud ja demonstratsioonid.

Õppetööd ainetundides saavad täiendada noortelt noortele metoodikal põhinevad tunnivälised projektid.

3.10.3.7.3. Läbiva teema „Tervis ja ohutus" käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes pööratakse tähelepanu tervist ja ohutust väärtustavate hoiakute kujundamisele ning tervisliku ja ohutu käitumise oskuste arendamisele. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, diskussioon, juhtumianalüüsid, rühmatöö, uurimisprojektid ja rollimängud. Tähtsal kohal on ka õpilastega korraldatavad klassivälised ennetusprogrammid ning õpilaste maksimaalne kaasamine tervist edendavatesse ja ümbritseva turvalisust suurendavatesse tegevustesse.

3.10.3.8. Läbiv teema „Väärtused ja kõlblus"

Õpilasi suunatakse:

1) tunnustama väärtusi, kõlbelisi norme ja viisakusreegleid
2) analüüsima süstemaatiliselt kõlbelisi norme ja väärtusi
3) arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtme
4) juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nendel alustel
5) osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite väljatöötamises ning neid järgima
6) reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumispõhimõtete üle, kasutatdes kõlbeliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi

3.10.3.8.1. Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus" käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on rõhk iseenda tundmaõppimisel, heade kommete omandamisel ja sellise klassikollektiivi kujundamisel, kus peetakse oluliseks õiglust, ausust, hoolivust, sallivust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste vastu, lubaduste pidamist ning demokraatlikku osalemist ja rahvuslikkust. Õppemeetoditest on esikohal töö jutustustega, rollimängud, arutelud ja õpetaja selgitused, mille vältel õpitakse oma kogemusi teadvustama ning oma tegutsemist jälgima ja reflekteerima.

3.10.3.8.2. Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus" käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisega II kooliastmes teadvustatakse ja mõtestatakse kõlbelisi norme ning kujundatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu. Erinevaid vaatenurki pakkuva käsitluse kaudu taotletakse õpilase isiklike seisukohtade kujunemist humanistlike kõlbeliste normide taustal. Õpilase mõttearendustesse tuleks suhtuda paindlikult, jättes

õpilasele võimaluse säilitada oma arvamus. Õppemeetoditest on kesksel kohal lugude analüüs, aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud. Õppevara kaudu tutvustatakse õpilasele positiivseid 7 kõlbelisi eeskujusid ja ideaale. Igapäevases koolielus pakutakse võimalusi rakendada omandatud teadmisi

3.10.3.8.3. Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus" käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes toob selgemalt esile väärtushinnangute ja kõlbeliste normide ühiskondliku ning ajaloolis-kultuurilise mõõtme. Erinevate maailmavaadete ja religioonide tutvustamisega (ajaloos ning tänapäeval) toetatakse sallivuse ja lugupidava suhtumise ning maailmavaatelistes küsimustes orienteerumise oskuste kujunemist. Eri allikatest teabe kogumisega, erinevates õppeainetes käsitletu ning kogemuste põhjal juhitakse õpilasi arutlema väärtuste ja kõlbelisuse teemade üle, võrdlema erinevaid seisukohti ja põhjendama oma seisukohti, pidades silmas eelarvamusteta, taktitundelist, avatud ja lugupidavat suhtumist erinevatesse arusaamadesse. Sobilik on teha uurimisprojekte, mis võimaldavad käsitleda küsimusi sügavamalt ja mitmekülgsemalt.

3.10.3.9. Läbiv teema „August Kitzbergi elu ja looming"

Teemaga seondub kõik, mis puudutab August Kitzbergi elu ja loomingut nii ajaloolisest kui kultuurilisest aspektist. Õpilast suunatakse olema kursis August Kitzbergi elu ja tegevusega, temaga seotud paikadega ning kirjandusliku loominguga.

3.10.3.10. Läbiv teema „Mulgimaa"

Teemaga seondub kõik, mis puudutab ajaloolist Mulgimaad nii majanduslikust, looduslikust, kultuurilisest kui ajaloolisest aspektist. Õpilast suunatakse olema kursis ajalooliselt Mulgimaalt pärit Eesti elu ja kultuuri mõjutanud isikute tegevusega, majanduslike võimaluste ja ettevõtlusega ning hoidma ja kaitsma looduspärandit.

3.11. Lõimingu rakendamine

3.11.1. Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu, mis toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist

3.11.2. Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa kindlakstegemises ja selle järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuastetuste, õppeülesannete ning –viiside abil

3.11.3. Õppe lõimingut taotlevad tunnivälised ja ülekoolilised projektid kajastuvad kooli üldtööplaanis ning õpetaja saab nendega arvestada oma tööd planeerides

3.11.4. Lõimingu teostamiseks kasutatakse erinevaid õppeviise (probleemõpe, individuaalne õpe, paaris- ja rühmatöö, diskussioon, ajurünnak, õppekäik, ekskursioon, matk), mis julgustavad õpilasi uurima võimalusi, välja mõtlema alternatiivseid lahendusi, tegema

koostööd teiste õpilastega, välja pakkuma ideid ja hüpoteese ning lõpuks välja pakkuma parima lahenduse, mille nad ise leidsid

3.11.5. Valdkonnasise lõimingu aluseks on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, valdkonnaülese lõimingu aluseks on pädevused kooliastmeti

3.11.6. Tegevused lõimingu teostamiseks on õpetaja poolt valitud hariduslikult tähenduslikud ja soodustavad ja soodustavad iga aine õpitulemuste saavutamist

3.11.7. Lõimingu viisi valik on õpetajale vaba ning viisi valik sõltub sellest, mida tahetakse lõimimisega saavutada: kas luua seoseid üksikute õpitulemuste vahel, ainevaldkondade sees ja ainevaldkondade vahel või soovitakse lõiminguga saavutada kooliastme pädevusi, üldpädevusi või valdkonnapädevusi.

3.12. Õppeaeg

3.12.1. Õppetöö August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis toimub päevases õppevormis.

3.12.2. Õppeaasta algus on 1. september ja õppeaasta kestab ühe kalendriaasta kuni 31. augustini.

3.12.3. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õppeaasta arvestusühikud on õppetund, õppepäev, õppenädal, trimester, poolaasta, õppeaasta.

3.12.4. Õppetunni pikkuseks on 45 minutit ja vahetunni kestuseks mitte vähem kui 10 minutit.

3.12.5. Koolivaheajad ja eksamiperioodi ajad vastavalt HTM korraldusele.

3.12.6. Õppeaastas on kolm trimestrit.

3.12.7. Ühes õppenädalas on viis õppepäeva. Õpilase nädala õppekoormus õppetundides on määratud tunnijaotusplaanis riiklikust õppekavast lähtuvalt.

3.12.8. Enamus õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel. 7. klassides õpetatakse paremate õpitulemuste saavutamiseks bioloogiat ja geograafiat kaks tundi nädalas poolaastas, kuigi tunnijaotusplaani järgi on üks ainetund nädalas õppeaastas. Üldjuhul ei rakendata 4.-9. klassides paaristunde, v.a. kodundus ja käsitöö, tehnoloogiaõpetus.

3.12.9. Projekt- ja õuesõpe ning ekskursioonid ja õppekäigud fikseeritakse ainekavas ja õpetaja töökavas.

3.12.10. Õppetundide arv ja nende järjekord õppepäevas kajastub trimestri tunniplaanis. Tunniplaan on klassiti internetis Stuudiumi keskkonnas. Kooli kodulehel on üleval aineõpetajate konsultatsiooniajad.

3.12.11. Individuaalsed tunniplaanid (logopeed, õpiabi, LÕK õpilased, pikk päev) koostatakse igaks algavaks trimestriks.

3.12.12. Kasvatustegevuse tõhustamiseks on 1.-9. klasside õpilastele ette nähtud klassijuhataja tund, mis ei suurenda õpilase õppekoormust (ei anta kodutöid, ei kontrollita teadmisi ja oskusi, ei hinnata).

3.12.13. Ülekooliliselt rakendatakse järgmisi õppetunnist erinevaid õppevorme, mis aitavad rakendada läbivaid teemasid ja omandatud teadmisi ning oskusi:

1) ülekoolilised spordipäevad kolm korda aastas
2) 3. ja 6. klasside üleriigilised tasemetööd III trimestril
3) 7. klasside üleminekueksam III trimestri lõpus
4) ülekoolilised ainepäevad üks kord õppeaastas
5) 8. klasside õpilaste loovtööde avalik kaitsmine III trimestri lõpus

4. ÕPPEKORRALDUS GÜMNAASIUMIS

4.1. Gümnaasiumihariduse alusväärtused

4.1.1. Gümnaasiumihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut ning tema individuaalsetest eripäradest ja isiklikest huvidest tulenevate haridusvajaduste rahuldamist. Gümnaasium loob igale õpilasele võimalused tema võimete maksimaalseks arenguks õpilase eelistusi arvestades, loovaks eneseteostuseks, teaduspõhise maailmapildi kinnistumiseks ning emotsionaalse, sotsiaalse ja kõlbelise küpsuse saavutamiseks.

4.1.2. Gümnaasium jätkab põhikoolis toimunud väärtuskasvatust, kujundades eelkõige väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks. Tähtsustatakse väärtusi, mis aitavad kaasa ühiskonna inimvara ning riigi majanduse arengule.

4.1.3. Riiklikus õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad „Eesti Vabariigi põhiseaduses", ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

4.1.4. Gümnaasiumiharidus on jätkuks põhiharidusele uue põlvkonna sotsialiseerumisel, mis rajaneb eesti kultuuri traditsioonidel, Euroopa ühisväärtustel ning maailma kultuuri ja teaduse saavutustel. Gümnaasiumihariduse omandanud vaimselt, sotsiaalselt, emotsionaalselt,

kõlbeliselt ja füüsiliselt küpsed inimesed tagavad Eesti ühiskonna sotsiaalse, kultuurilise, majandusliku ja ökoloogilise arengu jätkusuutlikkuse.

4.2. Gümnaasiumi sihiseade

4.2.1. Gümnaasiumil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Gümnaasiumi ülesanne on noore ettevalmistamine toimimiseks loova, mitmekülgse, sotsiaalselt küpse, usaldusväärse ning oma eesmärke teadvustava ja saavutada oskava isiksusena erinevates eluvaldkondades: partnerina isiklikus elus, oma kultuuri kandja ja edendajana, tööturul erinevates ametites ja rollides ning oma ühiskonna ja looduskeskkonna jätkusuutlikkuse eest vastutava kodanikuna.

4.2.2. Gümnaasiumis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus, et õpilased leiaksid endale huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda enda edasine haridustee. Gümnaasiumi ülesanne on luua tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpiteed kõrgkoolis või kutseõppeasutuses.

4.2.3. Nende ülesannete täitmiseks ja eesmärkide saavutamiseks keskendutakse:

1) õpilaste iseseisvumisele, oma maailmapildi kujunemisele ja valmisolekule elus toime tulla;
2) adekvaatse enesehinnangu kujunemisele;
3) iseseisva õppimise ja koostööoskuste arendamisele;
4) edasise haridustee võimaluste tutvustamisele ja hindamisele;
5) kodanikuoskuste, -aktiivsuse ja -vastutuse väljakujunemisele.

4.2.4. Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

4.2.5. Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse gümnaasiumi õpetuses ja kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

4.3. Pädevused

4.3.1. Riikliku õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult, paindlikult ja tulemuslikult toimida ning on oluline inimeseks ja kodanikuks kujunemisel. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks.

4.3.2. Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused. Üldpädevused kujunevad õppeainetes taotletavate õpitulemuste kaudu, aga ka läbivate teemade käsitlemise kaudu ainetundides, tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist toetavad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli, kodu ja kogukonna koostöös. Pädevuste kujundamist kirjeldatakse kooli õppekavas.

4.3.3. Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:
1) kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide ja eetika seisukohast; tajuda, analüüsida ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada kunsti ja loomingut ning kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid ja arvestada nendega otsuste langetamisel; olla salliv ja koostööaldis ning panustada ühiste eesmärkide saavutamisse;
2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid; austada erinevate keskkondade, sh suhtluskeskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, inimõigusi, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel; suutlikkus mõista globaalprobleeme, võtta kaasvastutus nende lahendamise eest; väärtustada ja järgida jätkusuutliku arengu põhimõtteid; tunnetada end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja kogu maailma kontekstis;
3) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi, arvestada oma võimeid ja võimalusi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid probleeme; käituda inimsuhetes sõltumatult; hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta, kavandada oma karjääri;
4) õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; leida sobivad teabeallikad ja juhendajad ning kasutada õppimisel nende abi; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada erinevaid õpistrateegiaid ja õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasiõppimise võimalusi;
5) suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada emakeeles ja iseseisva keelekasutaja tasemel vähemalt kahes võõrkeeles, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; koostada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili;

väärtustada õigekeelsust, kasutada korrektset ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
6) matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale ja loodusteadustele omast keelt, sümboleid, meetodeid ja mudeleid, lahendades erinevaid ülesandeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia tähtsust ning mõju igapäevaelule, loodusele ja ühiskonnale; mõista teaduse ja tehnoloogiaga seotud piiranguid ja riske; teha tõenduspõhiseid otsuseid erinevates eluvaldkondades; kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt;
7) ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärke, koostada lühi- ja pikaajalisi plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske; mõelda kriitiliselt ja loovalt, arendada ja hinnata oma ja teiste ideid;
8) digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvas ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

4.1.Õpilase õppekoormuse kujundamise põhimõtted

4.1.1. Õpilase minimaalne kursuste maht, mille ta peab läbima gümnaasiumi jooksul, on 96 kursust. Selle hulka arvestatakse valikkursusena õpilasuurimus või praktiline töö, mille maht on 2 kursust. Ühe kursuse maht on 35 õppetundi.

4.1.2. Kohustuslikke kursuste arv oleneb sellest, kas õpilane on valinud kitsa või laia matemaatika kursuse. Gümnaasiumi riikliku õppekava § 9 järgi on see arv kas 63 või 69 kursust.

4.1.3. August Kitzbergi nimelises gümnaasiumis õpivad gümnasistid laia matemaatika kursust, kuid matemaatika riigieksami võivad valida kas kitsa või laia matemaatika.

4.1.4. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumis on kohustuslikud kursused lisaks riiklikus õppekavas toodule eesti keeles 1 kursus, kirjanduses 3 kursust ja B2 võõrkeeles (inglise keel) 6 kursust.

4.1.5. Lisaks gümnaasiumi riikliku õppekava § 11 lõikes 4 nimetatud valikkursustele võimaldab kool vähemalt 11 kursuse mahus valikkursusi, mis arvestavad kooli omapära ja piirkonna eripära. Nende valikkursuste õpe korraldatakse vähemalt 12 soovija olemasolul.
4.1.6. Pakutavad valikkursused on nii riiklikus õppekavas kirjeldatud valikkursuste hulgast valitud kursused kui ka kooli enda koostatud.
4.1.7. Maksimaalne õppekoormus AKG gümnaasiumiastmes on kuni 109 kursust.
4.1.8. 2015/16. õppeaasta 12. klassi õpilased õpivad humanitaar-, reaal-loodus- või spordisuunast tulenevaid kursusi ja valikaineid. Kursuste ja valikainete jaotus on esitatud gümnaasiumiastme tunnijaotusplaanis.

4.2.Valikkursuste valimise põhimõtted

4.2.1. 1.septembrist 2014 August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi 10.klassis õpinguid alustanud õpilane saab valikkursustega ise kujundada oma suuna õpinguteks, valides kas reaal- ja loodusainete, humanitaar- ja sotsiaalainete või teiste harivate ja arendavate kursuste seast.
4.2.2. Valikkursuseid saab valida igas gümnaasiumiastmes eraldi:
10. klassis 14 kursuse vahel 4-6 kursust
11. klassis 11 kursuse vahel 4-6 kursust
12. klassis 12 kursuse vahel 7-10 kursust
4.2.3. 8 loodus- ja reaalainete valikkursust:
Geoinformaatika
Elementide keemia
Elu keemia
Rakendusbioloogia
Loodusteadused, tehnoloogia ja ühiskond
Teistsugune füüsika
Joonestamine
Robootika
4.2.4. humanitaar- ja sotsiaalaine valikkursust:
Üldajalugu – maailma ajalugu: tsivilisatsioonid väljaspool Euroopat
Üldajalugu – Euroopa maade ja Ameerika Ühendriikide ajalugu
Sissejuhatus filosoofilisse mõtlemisse
Tänapäeva filosoofilised küsimused
Kultuur ja meedia
Kõne ja väitlus

Inimene ja õigus

4.2.5. 11 valikkursust riiklikust õppekavast tulenevalt:

Majandus ja ettevõtlus 2 kursust

Uurimustöö alused 1 kursus

Kehaline kasvatus 2 kursust (1kursus laagrina)

Riigikaitse 2 kursust (1 kursus laagrina)

Usundiõpetus 2 kursust

Inglise keele riigieksami ettevalmistus1 kursus

Eesti keele riigieksami ettevalmistus 1 kursus

4.2.6. 11 kooli eripära arvestavat valikkursust (avatakse 12 soovija olemasolul):

Vene keel B1 2 kursust

Vene keel A1 3 kursust

Saksa keel A1 2 kursust

Rakenduste loomine ja programmeerimise alused 1 kursus

Spordifüsioloogia/spordipsühholoogia 1 kursus

Rahvatants/showtants 3 kursust

Mulgi keel ja kultuur 1 kursus

Vabaaine 1 kursus (muusika, koorilaul, sport, kunst, e-kursus, teaduskooli kursus)

4.2.7. Õpilastele valikuvõimaluste pakkumisel teeb August Kitzbergi nimeline Gümnaasium tihedat koostööd kõrgkoolidega, huvikoolidega ja teiste organisatsioonidega.

4.2.8. August Kitzbergi nimelisse Gümnaasiumisse õppima asumiseks täidab õpilane elektrooniliselt eeltaotluse, kus märgib ära valikkursused. Dokumentide esitamisel õpingute alustamiseks kinnitab õpilane valikkursuste valikud allkirjaga. Valikkursuste valimisel nõustavad õpilasi õppejuht ja/või direktor.

4.2.9. Valikkursusi võib kokkuleppel kooliga muuta gümnaasiumi esimese aasta (10. klassi) esimese trimestri jooksul.

4.2.10. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi valikkursuste kirjeldused:

4.2.10.1 Teistsugune füüsika

Kursuses käsitletakse relatiivsusteooriat, elementaarosakeste olemust, universumi algust ehk suure paugu teooriat. Seega käsitletakse huvitavaid, salapäraseid ja paradoksaalseid aspekte füüsikas.

4.2.10.2 Joonestamine

Kursus on praktilise tähtsusega õpilase mõtlemise ja ruumikujutlusvõime arendamisel ning tehnika-ja tehnoloogiaalase graafilise kirjaoskuse kujunemisel. Kursuse läbimisel omandatakse erinevate, sh elektroonsete teabeallikate kasutamise ja nendes leiduva teabe tõepärasuse hindamise oskus.

4.2.10.3 3D modelleerimine

Tegemist on praktilise kallakuga kursusega, mille käigus õpitakse konkreetsete tööde käigus kasutama ühte modelleerimisprogrammi. Kursuse läbimine on heaks eelduseks tööks joonestajana või CNC tüüpi tööpinkide seadistajana.

4.2.10.4 Elementide keemia

Elementide keemia kursuse käsitletakse kolme teemat: ainete ehitus (aatomi elektronkihid ja alakihid, elektronvalemid, keemilise sideme tüübid), tähtsamad metallid ja nende ühendid (aktiivsed metallid, p-metallid, tuntumad d-metallid ja nende kasutamine), tähtsamad mittemetallid ja nende ühendid.

4.2.10.5 Elu keemia

Kursus tugineb gümnaasiumi kohustuslikes keemiakursustes omandatud teadmistele, oskustele ja hoiakutele ning lõimub bioloogias õpitavaga. Kursuses käsitletakse nelja teemat: biomolekulide ehitus ja tähtsus organismis (valgud, lipiidid, sahhariidid, nukleiinhapped), metabolismi skeemid ja ensüümkatalüüs (glükolüüs, tsitraaditsükkel hingamisahel, biosüntees), ainevahetuse energeetika (energia saamine, fotosüntees), keemiline info looduses (hormoonid, feromoonid jne).

4.2.10.6 Rakendusbioloogia

Kursus tugineb bioloogia kohustuslikes kursustes saadud teadmistele, oskustele ja hoiakutele ning seostub gümnaasiumi keemias, geograafias, füüsikas, matemaatikas ja teistes õppeainetes õpitavaga. Kursuses käsitletakse kahte peamist teemat: rakendusbioloogia, kus antakse ülevaade raku-ja embrüotehnoloogiast ning selle rakendustest ja geenitehnoloogia, kus antakse ülevaade viirustest ja bakteritest, geenitehnoloogia rakendused, selle eetilis-moraalsed aspektid meditsiinis.

4.2.10.7 Rakenduste loomine ja programmeerimise alused

Kursus on praktilise kallakuga ja võimaldab õpilasel teha tutvust arvutile algoritmide loomise algtõdedega. Õpitakse tundma algoritmkeeli ja rakenduste loomise kavandamist, ülesande planeerimist ning silumist. Kursuse käigus kirjutab õpilane 3-4 praktilist rakendust.

4.2.10.8 Riigikaitse

Riigikaitseõpetusega taotletakse, et õpilased saavad põhiseadusest lähtuvalt teadlikuks oma riigikaitsealastest kohustustest ja õigustest ning ettekujutuse kaitseväeteenistuse liikidest. Õppetegevuse kaudu omandatakse riigikaitse valdkonna teoreetilised teadmised, mis kinnistatakse praktilise tegevuse kaudu. Riigikaitseõpetuse eesmärk on panna alus Eesti riigikaitse põhimõtete mõistmisele, kujundada kodanikuteadlikkust ja valmisolekut vajaduse korral Eestit kaitsta. Õppetegevuses käsitletakse teatud teemasid süvitsi ja teatud teemasid ülevaatlikult, et vältida õppijate ülekoormatust.

4.2.10.9 Majandusõpetus

Kursuse raames omandavad õpilased arusaamise majanduse toimimise põhimõtetega ning nende seostest ühiskonnas toimuvate protsessidega. Majanduslikke protsesse vaadeldakse nii üksikisiku, ettevõtte kui ka riigi tasandil, andes seeläbi oskused individuaalsete tootmis- ja tarbimisotsuste tegemiseks ning aidates mõista tarbijate ja tootjate käitumist turul, hindade ja koguste kujunemist turul, piiratud ressursside optimaalse ja säästliku kasutamise vajadust. Eraldi teemadena leiavad käsitlemist ka valituse roll majanduses, rahapoliitikaga seonduvad küsimused, tööturu, majanduskasvu ja rahvusvahelise majandusega seotud küsimused.

4.2.10.10 Ettevõtlus

Kursuse raames saavad õpilased aru, mida endast kujutab ettevõtlus, tutvuvad erinevate ettevõtlusvormidega ning oskavad tulevikus vajadusel valida oma äritegevuse alustamiseks sobiva ettevõtlusvormi. Põhirõhk on seatud uue ettevõtte tegevuse alustamisega seotud probleemide võrgustiku tutvustamisele (toote või teenuse valik, hinnakujundus, tootearendus, turundus, raamatupidamine), et õppijad teaksid uue ettevõtte alustamisega ees ootavaid väljakutseid ettevõtte esimestel tegevusaastatel. Aine raames koostavad õpilased lihtsustatud äriplaani või teevad praktilise ettevõtlusega tutvust õpilasfirma töös osalemisega.

4.2.10.11 Liikumine välitingimustes

Aine õpetamise eesmärk on anda teadmisi ja kogemusi erinevate liikumisviiside kohta välitingimustes (jooksmine; suusatamine, kepikõnd, rulluisutamine jt liikumisviisid). Samuti antakse edasi teoreetilised teadmised ja praktilised oskused laagrite läbiviimiseks.
Kursus viiakse läbi kahepäevase laagrina, mille kohta ja aeg antakse teada õppeaasta jooksul.

4.10.2.12 Inglise ärikeel

Aine õpetamise eesmärk on anda ülevaade kõigist olulistest ärivaldkondadest, alustades äriideest ning lõpetades hoiustamise ja investeerimisega. Õppija omandab ingliskeelses asjaajamises kasutatavate terminite, väljendite ja suhtlusreeglite alused ning õpib kultuuride vahelisi erinevusi edukalt ületama. Kursuse tulemusel paraneb keeleõppija suuline ja kirjalik

väljendusoskus ning suulisest ja kirjalikust tekstist arusaamine. Keskendutakse professionaalse sõnavara suurendamisele ning õpitakse valima sobivat tooni ja stiili erinevates suhtlussituatsioonides toimetulekuks. Kursuse üheks väljundiks on osalemine tulevases Comeniuse projektis, mille teemaks on noorte ettevõtlikkuse arendamine kultuuride vahelises koostöös.

4.10.2.13 Tänapäeva filosoofilised küsimused

Kursus süvendab esimeses kursuses omandatud põhioskusi, pöörates tähelepanu teadmisviiside, väärtuste ning ühiskonna ja keskkonna filosoofilisele käsitlemisele. Esimese kursuse läbimine on teisel kursusel osalemise eeldus, sest eeldatakse filosoofilise mõtlemise põhioskuste valdamist.

Gümnaasiumi filosoofiaõpetusega taotletakse, et õpilane tunneb ära filosoofilisi küsimusi, teab nende eri lahendusi ja mõistab filosoofia ainevaldkonna loomust, koostab korrektseid arutluskäike, mõtestab lahti teiste omi ning rakendab seejuures filosoofilise mõtlemise tehnikaid, mõtestab oma kogemusest lähtuvalt teaduse ja teadmisviiside ning isiklike ja ühiskondlike väärtustega seotud filosoofilisi küsimusi, iseloomustab filosoofia ajaloo perioode mõningate olulisemate käsitluste, mõistete ja autorite kaudu, mõtestab oma teadvat, tunnetavat ja väärtustavat külge õppeaines omandatu valguses.

4.10.2.14 Usundiõpetus

Usundiõpetuse eesmärgiks on täiendada kultuuriloo tunnis omandatud religioonide alaseid teadmisi. Kui kultuuriloo kursustel saab õpilane ülevaate usundite kujunemisest ja nende kohast tänapäeva kultuurides, religiooniga seotud tavadest ja käitumisnormidest ning õpib mõistma salliva suhtumise tähtsust, siis usundiõpetus keskendub rohkem eetilistele dilemmadele, filosoofiale, religioonipsühholoogiale ja pühakirjade/ õpetuste tekstispetsiifikale. Samuti on õpilasel võimalik põhjalikumalt tutvuda konfessioonide ja usulahkudega. Usundiloos käsitletakse kõiki suuremaid maailmareligioone, kuid võttes arvesse kultuuriruumi, millega õpilased kõige enam kokku puutuvad, on põhirõhk abrahamlikel usunditel (judaism, islam, kristlus). Oriendi usunditest käsitletakse kõige põhjalikumalt budismi ja taoismi. Usundiloo kursuse läbinu tunneb religioonide põhimõisteid ja jumalakäsitlusi, oskab võrrelda õpetuste sisu ja meetoteid, teeb vahet filosoofial ja usul, ta on õppinud käsitlema usualaseid kujundlikke tekste ning mõtestama lahti sümboleid. Usundiloo kursuse läbinu oskab mõista religiooni tähtsust nii kultuuris kui üksikisiku seisukohalt, samas on ta teadvustanud ka fanatismis peituvaid ohte ajaloost pärit näidete varal. Usundiloo õpitulemuste hindamine toimub vastavalt riikliku õppekava eesmärkidele ja kooli hindamisjuhendile.

4.10.2.15 Mulgi keel ja kultuur

Eesmärgiks on anda ülevaade Mulgimaa kultuuriloost, pärimusest, paikkonnaga seotud inimestest, rahvakultuuriga seotud kommetest ja traditsioonidest – seda antakse edasi mulgi keeles. Selle protsessi käigus omandatakse ka teadmisi mulgi keele sõnavarast, häälduses ning grammatikast. Õppimine toimub läbi praktiliste rühmatööde ja vestluste. Õppeprotsessi sisse kuulub tutvustav retk koduvallas ja õppereis Mulgimaal.

4.10.2.16 Üldajalugu - maailma ajalugu: tsivilisatsioonid väljaspool Euroopat

Valikkursus koosneb üheksast teemast: esiaeg ja tsivilisatsioonide teke, Egiptus, Mesopotaamia ja Ees-Aasia, Kreeta-Mükeene, India, Hiina, Ameerika, Araabia maad, Aafrika tsivilisatsioonid. Gümnaasiumi lõpetaja iseloomustab ja võrdleb väljaspool Euroopat asuvate tsivilisatsioonide ühiskonda, kultuuri ja vaimulaadi ning mõistab ajaloolise arengu järjepidevust, väärtustab kultuurilist mitmekesisust ja teadvustab oma rolli kultuuripärandi säilitajana, analüüsib ideoloogiliste ja tehnoloogiliste muutuste mõju inimeste eluviisile ning Väärtushinnangutele, analüüsib ja võrdleb tsivilisatsioone Euroopas ning väljaspool Euroopat, toob esile sarnasusi ja erinevusi ning leiab näiteid vastastikuste mõjude kohtav tsivilisatsioonide arengus, kasutab erinevaid teabeallikaid, sh ajalookaarte ja seisukohti, mõistab ajaloosündmuste ja - protsesside erineva tõlgendamise põhjusi ning hindab allika või käsitluse usaldusväärsust, suudab rekonstrueerida minevikus elanud inimeste elu, vaadeldes maailma nende pilgu läbi ning võttes arvesse ajastu eripära.

Kursus toetab üldajaloo kursust. Kuid erinevalt põhikursustest töötatakse rohkem lisamaterjalidega, vaadatakse filme, kasutatakse IKT-vahendeid.

4.10.2.17 Sissejuhatus filosoofilisse mõtlemisse

Filosoofiaõppe tuumaks on käsitleda arutlusteemasid filosoofilistest küsimustest filosoofilise mõtlemise vahenditega ning anda selle käigus ülevaade filosoofia ainevaldkonnast. Õppeaine on moodustatud kolmest peamisest käsitlusalast: 1) filosoofia ainevaldkond, 2) filosoofiline mõtlemine ja 3) arutlusteemad filosoofilistest küsimustest. Filosoofia ainevaldkonna raames käsitletakse filosoofia mõisteid, valdkondi, harusid, ajalugu ja rolli teaduste seas. Filosoofilise mõtlemise tehnikaid harjutatakse nende korrektse rakendamise kaudu suulises ja kirjalikus vormis. Filosoofia õppeainega lõimitakse nii õppesisu kui ka õppetegevusi õppekava eri ainetest.

4.10.2.18 Kultuurilugu

Kultuuriloo tunnis leiavad käsitlemist erinevad maailmavaated, ühiskonnakorraldused ja usundid. Õppetöö on üles ehitatud inimajaloo kronoloogiat silmas pidades, kuid oluline osa on ka seoste leidmisel. Näiteks algkultuuride animismi õppides saavad õpilased põgusa

ülevaate selle ilmingutest tänapäeval (nii praeguseni algkultuuri tasemele jäänud ühiskonnad kui animistlikud pärandid kaasaegsetes tavades, uskumustes, keeles jne.) Süvendatud tähelepanu pööratakse suurtele maailmausunditele. Teisel poolaastal käsitletakse olmekultuuri, looduse ja kultuuri seoseid, etiketti, mõjukamate riikide rahvuspühasid ja meediat. Eraldi tunnid on omakultuuri tutvustamiseks, ehkki see teema jookseb paralleelselt paljude teiste teemadega tunnist tundi. Samuti peab õpilane omandama kultuuriloo, ühiskonnaõpetuse ja antropoloogia alased põhimõisted, õppima üldistama, mõistma sallivuse ja arvamuspaljususe tähtsust tänapäeva ühiskonnas. Tunnid toimuvad peamiselt loengu ja arutelu vormis.

4.10.2.19 Vene keel Eestis

Kursuse eesmärgiks on anda võimalus gümnasistidel võimalikult palju kasutada suhtluskeelt erinevates olukordades ja eluvaldkondades, anda kindlustunnet selles, et nad suudavad ja oskavad suhelda erinevates situatsioonides. Kuna võõrkeel on eelkõige vahend teabe hankimiseks ja selle edastamiseks suhtlusprotsessis, siis on keeleõppe keskmes teemavaldkonnad, mille kaudu ja mille piires kujundatakse suhtlemist. Õpitakse mõistma ja aktsepteerima erinevaid väärtussüsteeme , mis lähtuvad kultuurilisest eripärast. Kuulamisel gümnaasiumi lõpetaja mõistab erinevate kõnelejate olmeteksti, oskab eristada selgelt väljendatud tooni ja suhtumist, panna tähele rõhuasetusi ja mõttefraase. Kõnelemisel kasutab vene keelele omast intonatsiooni, rütmi ja rõhku, oskab vestelda põhitemaatika ulatuses ning esitada ja põhjendada oma vaateid ja seisukohti. Tunneb suhtlusetiketti ja oskab seda kasutada. Oskab vahetada infot, esitada küsimusi ja väljendada oma mõtteid. Lugemisel gümnaasiumi lõpetaja oskab leida tekstist vajalikku või huvipakkuvat infot, oskab leida infot erinevatest allikatest, seda valida ja kasutada. Oskab kirjutada teateid, kirju, elulookirjeldust (CV), täita ankeete ja vastata küsimustele.

4.10.2.20 Üldajalugu – Euroopa maade ja Ameerika Ühendriikide ajalugu

Valikkursus koosneb seitsmest teemast:

1. Euroopa rahvastik, majandus ja kommunikatsioon
2. Prantsusmaa
3. Suurbritannia
4. Saksamaa
5. Skandinaavia
6. Bütsants ja Venemaa
7. Ameerika Ühendriigid

Nimetatud riikide puhul käsitletakse keskaja ning uusaja vältel aset leidnud sündmusi ja protsesse.
Gümnaasiumi lõpetaja eristab Euroopa kultuuriareaale, selgitab nende eripära kujunemise põhjusi ja ajaloolisi tagamaid ning tähtsust Euroopa ajaloo kujunemisel ja seoseid tänapäevaga, analüüsib Euroopa riikide ühiskonda, kultuuri ja vaimulaadi, arengu sarnasusi ja erinevusi, vastastikuseid seoseid ning ajaloolise arengu järjepidevust, tunneb Ameerika Ühendriikide ajaloo põhijooni ning selle seost Euroopa ajalooga, analüüsib Euroopa ajaloo mõju Eestile ning seostab Eesti ajalugu Euroopa ajaloo üldiste protsessidega poliitikas, majanduses ja kultuuris, väärtustab kultuurilist mitmekesisust ning teadvustab oma rolli kultuurikandjana ja kultuuripärandi säilitajana, analüüsib ideoloogiliste ja tehnoloogiliste muutuste mõju inimeste eluviisile ja väärtushinnangutele; analüüsib riikidevahelist koostööd ning konfliktide lahendamise viise, kasutab erinevaid teabeallikaid, sh ajalookaarte ja seisukohti, mõistab ajaloosündmuste ja - protsesside erineva tõlgendamise põhjusi ning hindab allika või käsitluse usaldusväärsust, rekonstrueerib minevikus elanud inimeste elu, vaadeldes maailma nende pilgu läbi ning võttes arvesse ajastu eripära.
Kursus toetab läbitavaid üldajaloo kursusi. Kuid erinevalt põhikursustest töötatakse rohkem lisamaterjalidega, vaadatakse filme, kasutatakse IKT-vahendeid.

4.10.2.21 Rahvatants

Kursus on mõeldud õpilastele, keda huvitad meie pärimustants ja eesti autorite looming /Ullo Toomi, Heino Aassalu, Kristjan Torop, Helju Mikkel, Ilma Adamson, Mait Agu, Maido Saar, Märt Agu, Ene Jakobson, Helena-Mariana Reiman/.
Tantsuõpetuse eesmärgiks on õpilaste loomingulise mõtlemise ning tantsuliste võimete arendamine tantsimise, tantsu vaatamise ja tantsust rääkimise kaudu. Oluline osa tantsuõpetusest saadakse osalemisega tantsukollektiivis Samm Sassis.

4.10.2.22 Showtants

Kursus on mõeldud õpilastele, kes soovivad oma kehatööd parendada ning on huvitatud tantsust. Kursuse raames õpitakse tantsutehnika baaselemente: sooritama hüppeid (sissonnes, assemblé, jeté), pöördeid (chaîné, pirouette), arendama keha painduvust (spagaat, seljatöö), valdama sõnavara (pointe, flex, plié, relevé) ning tugevdama lihaseid (eelkõige kõhulihased, seljalihased ning käelihased). Kursuse käigus omandatakse koreograafia arendades mälu, meeskonnatööd, koordinatsiooni ning esinemisjulgust.

4.10.2.23 Sporditreeningu õpetus ja spordi alused

Aine õpetamise eesmärk on anda ülevaade kehalise kasvatuse ja spordi osast kasvatusprotsessis ja kooli kehalise kasvatuse süsteemist.

Antakse eelteadmisi spordi ja kehalise kasvatuse vahelistest seostest ja nende rollist kehaliselt haritud noorsoo kasvatamisel. Tutvustatakse kehalise kasvatuse ja spordi põhialuseid, selle arenguid ja perspektiive. Vaadeldakse tunni ülesehituse osasid ja nende erinevaid variante. Antakse praktilisi oskusi kehaliste harjutuste õpetamiseks.

4.10.2.24 Spordifüsioloogia

Aine õpetamise peamine eesmärk on anda õpilastele süsteemne ülevaade inimese organismi talitlusest ja kehalise koormusega kohanemise põhilistest füsioloogilistest mehhanismidest. Elutalitlust käsitletakse raku, organi, organsüsteemi ja organismi kui terviku tasandil, vaadeldakse elutalitluse regulatsioonimehhanisme ning nende toimimist organismi kohanemisel kehaliste koormustega.

4.10.2.25 Spordipsühholoogia

Aine õpetamise eesmärk on anda ülevaade tänapäevase spordipsühholoogia teoreetilistest alustest ja spordipsühholoogiliste sekkumiste võimalustest.

Kursus annab ülevaate spordipsühholoogia ajaloost ja uurimismeetoditest, kognitiivsete protsesside rollist seoses kehalise aktiivsusega, isiksuse, emotsioonide ja motivatsiooni käsitlusest nii tippspordi kui harrastusspordi kontekstis. Samuti vaadeldakse sotsiaalseid protsesse ning peamisi spordipsühholoogia sekkumismeetodeid.

4.10.2.26 Inglise spordikeel

Aine õpetamise eesmärk on anda ülevaade spordis kasutatava terminoloogia ja spordialadele iseloomulikust sõnavarast. Õppija omandab põhilise inglise keelse spordialase sõnavara ja suhtlusoskuse inglise keeles nii suuliselt kui kirjalikult, arendab erialastest tekstidest arusaamist, mis võimaldab õpilasel kasutada erialaainetes inglise keelset kirjandust ning teadusartikleid. Kursus koosneb viiest osast: Body Parts **;** Muscles and Bones**;** Olympic Routines **;** Sport Ethics **;** Movement and Exercise.

4.10.2.27 Kursused sport

Õpe koostöös Karksi-Nuia Spordikooliga, kus õpilasel on võimalik läbida kursus praktiliste treeningutega kergejõustikus ja ujumises. Koostöös Viljandi Spordikooliga läbitakse praktilised kursused sportmängudes, suusatamises jt spordialadel.

4.10.2.28 Uurimistöö alused

Valikõppeaine kirjeldus Valikõppeaine annab algteadmised teadusliku uurimistöö olemusest, meetoditest, etappidest, struktuurist, vormistamisest ning kaitsmisest. Valikõppeaine koosneb auditoorsetest loengutest ja/või e-õppevormidest, mille jooksul käsitletakse eespool nimetatud teemasid. Lisaks kasutatakse individuaalõppevormi, mille vältel õpilane koostab koostöös

juhendajaga vabalt valitud ainevaldkonnas uurimistöö, sh uurimistöö annotatsiooni emakeeles ja A-võõrkeeles, ning retsensiooni kaasõpilase uurimistöö kohta. Uurimistöö on eelkõige protsess ja töömeetod, mille käigus analüüsitakse uuritavat probleemi süstematiseeritud ja asjakohaselt struktureeritud viisil. Tööd koostades tuleb järgida teaduslikkust tagavaid nõudeid. Seega peab uurimistöö teema olema aktuaalne ja töö sisu üheselt arusaadav. Järgida tuleb selektiivsuse, süsteemsuse, täpsuse ja objektiivsuse põhimõtteid. Autor peab kriitiliselt käsitlema nii enda kui ka olemasolevaid seisukohti ning kõik esitatud väited peavad olema argumenteeritud ja toetuma faktidele. Teaduslikkuse järgimine eeldab kolme sisuliselt eristuva osa olemasolu töös: 1) ülevaade sellest, mida teised on teinud; 2) ülevaade oma uurimuse tulemustest ja kasutatud meetoditest; 3) enda tulemuste võrdlus teiste omadega ning järeldused. Uurimistöö on uurimisprotsessi konkreetne tulemus ehk kirjalik aruanne, mis kajastab õpilase oskust iseseisvalt mõelda ja sisaldab õpilase oma seisukohti. Valikõppeaine kursus lõpeb uurimistöö tulemuste avaliku esitamise ehk kaitsmisega, mille käigus antakse järgmine ülevaade: 1) teema valiku põhjendus; 2) uurimusküsimus / uurimistöö hüpotees ja eesmärk; 3) meetodi(te) ja ülesehituse tutvustus, vajaduse korral põhjendamine; 4) lühike sisuülevaade; 5) töö kokkuvõte: milleni jõuti, kas eesmärk sai täidetud. Valikõppeaine on tihedalt lõimitud emakeele, A-võõrkeele, infotehnoloogia ja uurimistöö teemaga otseselt seotud ainekursustega. Kursuse käigus koostatud uurimistöö võib olla gümnaasiumi koolieksami praktilise töö või ainealase uurimuse aluseks. 2 Valikõppeaine „Uurimistöö alused“ eeldus on õppeasutusesisene uurimistööde juhend, kus on fikseeritud uurimistöö struktuuri, viitamise ja vormistamise nõuded ning esile toodud juhendaja ja retsensendi roll ning hindamise põhimõtted. Valikõppeaine kursuse väljund on uurimistöö esitamine erinevatele konkurssidele, sh õpilaste teadustööde riiklikule konkursile (SA Archimedes), keskkonnauurimuste konkursile (Haridus- ja Teadusministeerium, GLOBE programm Eestis) ning õpilaste ajalooalaste uurimistööde võistlusele „Minu Eesti“ (Eesti Ajalooõpetajate Selts).

4.10.2.29 Meedia

Kommunikatsioon. Lihtsaim kommunikatsioonimudel, kommunikatsiooni toimumise tingimused. Infoühiskond, demokraatliku infoühiskonna iseloomulikud jooned. Lühiülevaade meedia ajaloost. Meediakanalid. Muutused uue meedia ajastul, sotsiaalmeedia. Tekstiliigid. Tekst ja kontekst. Meediateksti vastuvõtu eripära. Olulisemad meediažanrid (uudis, reportaaž, intervjuu, arvamus). Kvaliteetajakirjanduse ja meelelahutusajakirjanduse erinevused. Eri tüüpi meediatekstide vastuvõtu spetsiifika; verbaalse teksti taju heli ja pildi kontekstis. Meediatekstide usaldusväärsus. Meedia kui diskursuse kujundaja. Verbaalne ja visuaalne mõjutamine. Demagoogia- ja manipulatsioonivõtted; keeleline manipulatsioon. Meediaeetika

ja meediakriitika. Oma seisukoha eetiline ja asjakohane sõnastamine. Autoripositsioon, infoallikad ja nende usaldusväärsus. Kriitiline ja teadlik lugemine. Fakti ja arvamuse eristamine. Meedia retoorika ning argumendid. Sotsiaalsete tunnuste ja müütide konstrueerimine meediatekstis. Reklaam (kommertsreklaam, poliitiline reklaam, sotsiaalreklaam). Reklaami sihtrühmad ja kanalid. Reklaam mainekujundusvahendina. Erandlik keelekasutus ning tähelepanu äratamise võtted. Reklaami varjatud sõnum. Reklaam ja seadused. Kriitilise reklaamitarbija kujundamine.

4.10.2.30 Kõne ja väitlus

Kõne kui suhtlusolukord. Kommunikatsioonimudel. Verbaalne ja mitteverbaalne suhtlus. Suhtlustõkked. Kõne veenvuse tegurid. Kehakeel. Argumenteerimine ja emotsionaalsus. Kõne koostamine ja esitamine. Kõne kui suulise monoloogi ja dialoogi liigid (ettekanne, sõnavõtt, koosolek, läbirääkimised, väitlus, repliik vm). Kõne eesmärgid. Kõne osad. Suulise kõnesündmuse ettevalmistamise etapid. Näitlikustamine. Esinemishirm. Parakeel. Esinemisstiil ja -kultuur. Kõne kuulamine ning kõnele reageerimine. Repliik ja küsimuste esitamine. Erinevad kuulajatüübid. Kuulamistakistused. 33 Väitlemine. Väitluse olemus. Jaatav ja eitav kaasus. Kaasuse ülesehitus: teema, tuumsõnad, definitsioon, kriteerium, argumentatsiooni struktuur, tõestusmaterjal, topos. Ümberlükkamine, taastugevdamine. Ristküsitlus. Kohtunikutöö ja tagasiside andmine. Õppetegevus: praktilised tööd, heli- ja videosalvestused ning nende analüüs.

4.10.2.31 Geoinformaatika

Geoinformaatika valikkursuses tutvutakse geoinfosüsteemide olemusega, saadakse ülevaade maailmas ja Eestis kasutatavatest veebipõhistest geoinfosüsteemidest ning nende rakendustest. GI valikkursuse õppimine tugineb põhikooli ja gümnaasiumi geograafiakursuses omandatud teadmistele ja oskustele ning on tihedalt seotud matemaatikas ja informaatikas õpitavaga. GISiga seotult käsitletakse põhjalikumalt temaatilisi kaarte, kaardi mõõtkava, erinevaid koordinaatsüsteeme ja projektsioone. Õpilased saavad ülevaate GISis kasutatavaist andmeist, nende liikidest ning kvaliteedist. Valikkursus on orienteeritud praktilisele tegevusele ja digivahendite kasutamise oskuste arendamisele. Õpilased valmistavad teemakaarte nii Eesti kui ka maailma kohta ning analüüsivad neid. Ruumiandmete ja kaartidega töötades arenevad õpilaste matemaatilise ja ruumilise mõtlemise ning kaartide lugemise ja tõlgendamise oskused; ühtlasi saadakse algteadmised ruumi plaanimisest. GISi analüüsides omandavad õpilased lisaks majanduse ja sotsioloogia põhitõdesid. Ligi pool kursuse mahust on mõeldud praktilisteks tegevusteks. Õpilased tutvuvad internetis olevate kaardiserveritega ja nende kasutamise võimalustega. Võrreldakse vektor- ja rasterandmeid

ning töötatakse nendega. Õpilased valmistavad teemakaarte nii Eesti kui ka maailma kohta ning analüüsivad neid. Kursuse jooksul saavad õpilased ruumi planeerimise algoskused.

4.10.2.32 Loodusteadused, tehnoloogia ja ühiskond

Kursus on üles ehitatud õpilastele tähtsate probleemide lahendamisele, mille vältel tehakse põhjendatud ja asjatundlikke otsuseid, arvestades loodusteaduslikke, tehnoloogilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja eetilisi mõõtmeid. Seejuures hoitakse tasakaalus varem loodusteaduslikes õppeaineis omandatud teadmiste rakendamine uutes kõrgemat järku mõtlemist nõudvates kontekstides ning omandatakse uusi ainetevahelisi teadmisi ja oskusi, lähtudes nüüdisaegsete sotsiaal-teaduslike probleemide loodusteaduslikust sisust. Jätkusuutlik areng kajastub oskustes ja hoiakutes, mis aitavad kujundada teadlikku ja aktiivset kodanikku, kes oskab hinnata alternatiivseid lahendusi, põhjendada oma valikuid, koostada oma eesmärkide saavutamiseks tegevusplaane ning osaleda nende elluviimises, tuginedes loodusteaduslikele teadmistele. Kursuse struktuur põhineb kolmeastmelisel mudelil: 1) probleemide tuvastamine igapäevaelu olukordades; 2) uurimuslikul käsitlusviisil põhinev uute teadmiste omandamine, et lahendada probleeme; 3) sotsiaal-teadusliku otsuse tegemine ja selle põhjendamine. Lahutamatu osa on eksperimentaaltööd, mis modelleerivad nii reaalelu situatsioone kui on suunatud ka uute loodusteaduslike teadmiste omandamisele. Esitatakse kuni 15 nelja–viieõppetunnilist ainetevahelist moodulit, millest õpetaja valib õpilaste vajaduste ja oma kompetentsuse põhjal õpetamiseks vähemalt kuus. Moodulite sisu uuendatakse pidevalt tänapäeva teaduse ja tehnoloogia arengu ning teadmistepõhise ühiskonna vajaduste järgi ning koostöös õpetajate ja teadlastega koostatakse uusi mooduleid. Kõik moodulid seostavad kolme valdkonda: ühiskonda, tehnoloogiat ja loodusteadusi, lõimudes teiste õppeainetega, sh sotsiaalainetega. Moodulid esitatakse õpilastele õppematerjalide komplektina. Peale selle koostatakse õpetajale lisamaterjalid, mis annavad lisateavet nii metoodiliste lahenduste kui ka ainetevahelise loodusteadusliku teabe kohta. Mooduleid soovitatakse õpetada erinevate loodusainete õpetajate koostöös. Hindamise põhimõtted fikseeritakse moodulite eripära põhjal.

4.10.2.33 Robootika

Kursusel käsitletakse robootikasüsteemi põhimõisteid ning süstemaatikat, nende süsteemide kasutusvaldkondi ning eripära, seadmete projekteerimise üldisi aluseid; mehaanika, elektroonika ja tarkvara tervikuks lõimimise üldpõhimõtteid; sissejuhatust anduritehnikasse ja ülevaadet sellest, andurite kasutamise üldpõhimõtteid; sissejuhatust mikrokontrolleritesse ja

nende programmimisse; sissejuhatust täitursüsteemidesse ja nende tööprintsiipidesse ning mehhatroonikasüsteemi ideeprojekti koostamist. Kursus on moodulstruktuuriga, võimaldades korraldada praktilisi projekte konkurssidena, koolidevahelise võistluse või eriprojektidena. Õpet toetab sisuliselt ja metoodiliselt mehhatroonikavaldkonna õpetajate võrgustik ning tugikeskkond internetis. Õppeaine koosneb omavahel integreeritud neljast teemast, mida toetavad läbivalt praktilised harjutused ja praktiline meeskonnaprojekt.

4.10.2.34 Psühholoogia

Kursus „Psühholoogia“ loob terviku, mõtestades seni omandatut kõrgemal tasemel, kusjuures rõhk on olulistel uurimustel ja katsetel, millega psühholoogilised teadmised on saadud. Samuti omandatakse valmidus mõista ning analüüsida enda ja teiste käitumist, toetudes põhilistele psühholoogilistele seaduspärasustele. Õpilastel kujuneb arusaam psühholoogiast kui inimese tunnetust ja käitumist uurivast teadusest. Kursus toetab eelkõige õpilaste enesemääratlus-, sotsiaalse ja õpipädevuse kujunemist. Õppe valikul lähtutakse inimeseõpetuse üldisest eesmärgist, et toetada õpilase isiksuse arenemisele ning sotsialiseerumisele kaasa aitavate teadmiste, oskuste ja hoiakute kujunemist. Õpe on aine eesmärkidest lähtudes õpilase jaoks mõistetav ja tähenduslik ning toetab arusaama õpitava vajalikkusest. Kogu ainekäsitlus on võimalikult elulähedane. Kursuse õppesisu käsitletakse psühholoogiateadmiste allikatest ning nende teadmiste igapäevaelus rakendamise võimalustest lähtudes. Psühholoogias õpitakse teatud teemasid ülevaate korras ning teatud teemasid sügavuti. Teemad võivad nii üksteisele järgneda kui olla ka integreeritud, et saavutada oskuste-, teadmiste- ja väärtustepõhised õpitulemused. Teistest õppeainetest on kursus tihedalt seotud loodusvaldkonna ja teiste sotsiaalvaldkonna ainetega. Gümnaasiumi valikkursuse õpetamise eesmärk on toetada tervikliku, iseseisva ja teisi arvestava inimese kujunemist, taotledes, et õpilane omandab teadmisi psühholoogia põhiliste seaduspärasuste ja nende uurimise kohta; mõistab ja väärtustab psühholoogiateadmiste rakendamise võimalusi igapäevaelus, sh tervikliku karjääri kujundamisel.

4.10.2.35 Inimene ja õigus

Kursus on oma struktuurilt üles ehitatud Eesti õigussüsteemi ja selle ajalugu arvestades. Kursus algab õiguse olemuse ja ajaloo tutvustusega ning käsitleb seejärel Eesti õigussüsteemi ja -korraldust õigusharude kaupa. Õppesisu koostades on pööratud tähelepanu nii kõige olulisema teoreetilise materjali omandamisele kui ka selle tähenduslikuks muutmisele praktiliste näidete kaudu. Seetõttu on soovitatav kasutada õppetöös mitmekesist õppematerjali alates õigusõpikutest kuni õppijate isiklike kogemusteni. Kursus eeldab elavat ja praktikaga tihedalt seonduvat õppetegevust. Kuna õigusloome on pidev protsess, ei saa kursus „Inimene

ja õigus“ ning selle õpetamiseks kasutatav õppematerjal pretendeerida lõplikule tõele. Õppes püütakse selle poole, et õpilased mõistaksid õiguse dünaamilisust ning oskaksid selle põhjal õigusolukordades käituda. Kursuse õppimise järel peaksid õpilased olema võimelised nägema neid ümbritsevat õigusruumi avara pilguga ning oskama esitada 37 otstarbekohaseid küsimusi.

4.3. Õppekoormuse jaotumine õppeaastati (klassiti) gümnaasiumis

4.3.1. Õppekoormus 2015/16. õppeaastal

Kohustuslikud kursused	***Gümnaasium***					
	10.	**11.**	**12.**			kokku
Eesti keel	3	3	3			**9**
Kirjandus	2	2	3			**7**
A-võõrkeel B2	4	4	4			**12**
B-võõrkeel B1	2	2	1			**5**
Matemaatika	6	5	4			**15**
Inimgeograafia		1				**1**
Loodusgeograafia	2					**2**
Bioloogia	1	2	1			**4**
Keemia	2	1				**3**
Füüsika	1	2				**3**
Ajalugu	2	2	2			**6**
Inimeseõpetus						**0**
Ühiskonnaõpetus			2			**2**
Muusika	1	1	1			**3**
Kunst	1	1				**2**
Kehaline kasvatus	2	2	1			**5**
Kohustuslikud valikkursused suunast tulenevalt			**REAL**	**HUMAN**	**SPORT**	
3D modelleerimine			1			
Füüsika ja tehnika			1			
rakendusbioloogia			1		1	
elu keemia		1	1		1	
rakenduste loomine, programm.			1			
inglise ärikeel			1	1		
filosoofia				1		
kultuurilugu				1		
vene keel				2		
ettevõtlus	1	1				
Inglise spordikeel					1	
spordifüsioloogia	1					
sport					1	

Geoinformaatika		1				
elementide keemia	1					
Sissejuhatus filosof mõtlem		1				
Loodusteadused, tehnoloogia, ühisk		1				
joonestamine	1					
robootika	1					
Üld ja maailmaajal	1					
Euroopa maad ja ameerika ajal	1					
Meedia/kultuur	1					
Majandus	1					
Riigikaitse	2					
Usundiõpetus	1	1	1	1	1	
Kokku:	**41**	**31**	**30**	**31**	**30**	**104**
Valikkursused			**REAAL**	**HUMAN**	**SPORT**	
Uurimustöö alused		1				
filosoofia			1		1	
saksa keel A1 /vene keel A1	1	1		1	1	
Vene keel+saksa keel B1	1					
rakenduste loomine program			1	1	1	
Kõne ja väitlus		1				
koorilaul			1	1	1	
tants	1	1	1	1	1	
e-kursus/vabaaine	1	1				
sport (spordikool)					1	
Kõik kokku	**45**	**40**	**39**	**39**	**39**	**109**

4.4. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldus

Hariduslike erivajadustega õpilaste õpe on gümnaasiumiastmes korraldatud vastavalt gümnaasiumi riikliku õppekava §-s 13 sätestatule

4.5. Õppeainete vahelise lõimingu põhimõtted

Valdkonnasisesed ja õppeainete lõimingu võimalused teiste ainevaldkondadega on kirjeldatud riikliku õppekava ainevaldkonna kavades. Õpetaja arvestab nende võimalustega õppetöö planeerimisel ja läbiviimisel.

4.6. Läbivad teemad gümnaasiumiastmes

4.6.1. Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel.

4.6.2. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

4.6.3. Kohustuslikud läbivad teemad on:

1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;

2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;

3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;

4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;

5) teabekeskkond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;

6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;

7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning osalema tervist edendava keskkonna kujundamises;

8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

9) August Kitzbergi elu ja looming – teemaga seondub kõik, mis puudutab August Kitzbergi elu ja loomingut nii ajaloolisest kui kultuurilisest aspektist
10) Mulgimaa – teemaga seondub kõik, mis puudutab ajaloolist Mulgimaad nii majanduslikust, looduslikust, kultuurilisest kui ajaloolisest aspektist

4.6.4. Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärke;
2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

4.6.5. Läbivate teemade kirjeldused

4.6.5.1. Läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“

Läbiva teema käsitlemisega gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes mõistab ja väärtustab elukestvat õpet kui elustiili ning mõtestab oma karjääri planeerimist kui jätkuvat otsuste tegemise protsessi, kellel on valmisolek ja oskused teha oma elukäiku puudutavaid valikuid ning süvendada teadmisi hariduse ja tööturu vahelistest seostest.
Õpilast suunatakse:
1) tutvuma erinevate ametite/elukutsetega, haridus- ja koolitusvõimalustega, pöörama tähelepanu praktilistele tööotsimisoskustele;
2) koostama isiklikku karjääriplaani; analüüsima võimalikke alternatiivseid karjäärivalikuid ja nende mõju pikemas perspektiivis;
3) analüüsima tööd reguleerivaid õigusakte, ettevõtte ja töötaja õigusi ja kohustusi ning kohalikku majanduskeskkonda;
4) tutvuma teabega edasiõppimise ja töö leidmise võimaluste kohta (sealhulgas ettevõtlus); luuakse võimalused saada karjäärinõustamist.
Arendatakse iseseisva õppimise oskust ja vastutusvõimet ning oskust iseseisvalt leida ja analüüsida oma arengu vajadustest tulenevat infot edasiõppimise võimaluste kohta ja

koostada karjääriplaan. Õppetegevus võimaldab vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt ettevõtte külastused, õpilastele tutvustatakse erinevate ainevaldkondadega seotud ameteid, erialasid. Tähelepanu pööratakse praktilistele tööotsimisoskustele ja sellekohaste õigusaktide tundmaõppimisele. Õpilastele vahendatakse karjääriinfot (sealhulgas ettevõtlus) ning neile luuakse võimalused kasutada karjääriteenuseid (karjääriõpe, -info ja –nõustamine).

4.6.5.2. Läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“

Läbiva teema käsitlemisega gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist keskkonnateadlikuks ja sotsiaalselt aktiivseks inimeseks, kes elab ning toimib vastutustundlikult, pidades silmas jätkusuutlikku tulevikku, ja on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Õpilast suunatakse:

1) väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust;

2) kujundama isiklikke keskkonnaalaseid seisukohti, osalema kodanikualgatuse korras keskkonnaasjade otsustamisel, pakkudes välja lahendusi keskkonnaprobleemidele nii isiklikul, ühiskondlikul kui ka ülemaailmsel tasandil;

3) aru saama loodusest kui terviksüsteemist ning inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest, inimese sõltuvusest loodusressurssidest;

4) aru saama inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest, inimtegevusega kaasnevatest riskidest;

5) võtma vastutust jätkusuutliku arengu eest ja omandama jätkusuutlikku arengut toetavad väärtushinnangud ning käitumisnormid. Gümnaasiumis harjutavad õpilased keskkonnaalastes küsimustes otsuste langetamist ja hinnangute andmist, arvestades nüüdisaja teaduse ja tehnoloogia arengu võimalusi (sealhulgas piiranguid), normdokumente ning majanduslikke kaalutlusi. Kujundatakse valmisolekut tegelda keskkonnakaitseküsimustega kriitiliselt mõtleva kodanikuna nii isiklikul, ühiskondlikul kui ka ülemaailmsel tasandil ning rakendada loodussäästlikke ja jätkusuutlikke tegutsemis- ning majandamisviise.

4.6.5.3. Läbiv teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“

Läbiva teema käsitlemisega gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ja vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, on ühiskonda lõimitud, toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele, osaleb poliitiliste ning majanduslike otsuste tegemisel.

Õpilast suunatakse:

1) väärtustama demokraatiat, koostööd, kodanikualgatust ja vabatahtlikkusel põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist;
2) mõistma avaliku, ettevõtlus- ja mittetulundussektori seoseid ja toimimist, nende aluseks olevaid põhimõtteid, õigusi ja kohustusi;
3) mõistma enda kui üksikisiku rolli poliitilises ja majanduslikus süsteemis, võimalusi ja vajadust mõjutada ühiskonnas toimuvat ning omandada oskused otsustamisprotsessides osalemiseks;
4) mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas, ettevõtlusega seotud negatiivseid ja positiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti ettevõtlusega seotud eetilistes küsimustes; analüüsima ettevõtlusega kaasnevaid riske ja nende vähendamise võimalusi.
Gümnaasiumis on peamine eesmärk kujundada õpilastes vajalikke praktilisi oskusi kohalikul ja riigi tasandil otsustamiseks ning majanduselus osalemiseks. Klassi- ja kooliväliste tegevuste ning projektide kaudu süvendatakse õpilaste teadlikkust ühiskonna poliitilisest ja majanduslikust toimimisest, et õpilased saaksid oma kogemuse kaudu tunnetada aktiivseks ja informeeritud kodanikuks olemise eeliseid.

4.6.5.4. Läbiv teema „Kultuuriline identiteet“

Läbiva teema käsitlemisega gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ja kultuuride muutumist ajaloo käigus, omab ettekujutust kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast, väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust, on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.
Õpilast suunatakse:
1) mõistma ennast kultuuri kandjana, edasiviijana ja kultuuride vahendajana;
2) mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana, osalema kultuuridevahelises kommunikatsioonis;
3) olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loomingusse, taunima diskrimineerimist;
4) tundma õppima ja väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripärasid, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ja seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule;
5) teadvustama, tundma õppima ja võrdlema mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust;
6) omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.

Õppeprotsess gümnaasiumis toetab jätkuvalt omakultuuri väärtustamist, huvi ja eelarvamustevaba ning teadlikku suhtumist teistesse kultuuridesse. Õpilase teadmisi (Eesti ja maailma, eelkõige Euroopa Liidu liikmesriikide) erinevatest kultuuridest laiendatakse ja sünteesitakse tervikuks ajaloo, ühiskonnaõpetuse, muusika, kunstiajaloo, filosoofia, religiooni ajaloo, kirjanduse, võõrkeelte jm tundides. Oluline on luua võimalusi erinevate rahvaste ja kultuuridega tutvumiseks nii kirjanduse, interneti, meedia kui ka vahetu kogemuse kaudu. Õpilasi julgustatakse arutlema selle üle, mida toob endaga kaasa elamine teises kultuuriruumis.

4.6.5.5.Läbiv teema „Teabekeskkond“

Läbiva teema käsitlemisega gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist infoteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat infokeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ja selles toimida vastavalt oma eesmärkidele ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetikale.

Õpilast suunatakse:

1) määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;

2) kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad endas erinevate teavikute ja teabekeskkondade kasutamist;

3) arendama kriitilise teabeanalüüsi oskust; võrdlema erinevaid diskursiivseid praktikaid (nt seltskonnameedia, kohtupraktika, meelelahutus, sõprade omavaheline suhtlus jpt) ning neis valitsevaid suhtlemisnorme;

4) mõistma meedia kui majandusharu üldisi toimimismehhanisme, sealhulgas meedia osa tööturul;

5) analüüsima avalikus ruumis kehtivaid reegleid ning kirjeldama võimalikku tegevust nende rikkumise korral. Gümnaasiumiõpilane teeb meediatarbijana iseseisvaid valikuid ning põhjendab neid, lähtudes oma erinevatest huvidest ja vajadustest.

Õpilane on kursis avalikus ruumis tegutsemise reeglitega ning taunib nende rikkumist. Ta mõistab meediamajanduse rolli ühiskonnas, tutvub globaliseerumise mõjudega meedia sisule ja inimeste meediakasutusharjumustele. Läbiva teema ja aineõppe koosmõjul suudab õpilane oma sõnumi vormistada ja seda otstarbekalt edastada.

4.6.5.6. Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“

Läbiva teema käsitlemisega gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Õpilast suunatakse:
1) omandama teadmisi tehnoloogiate toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;
2) mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ja keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;
3) aru saama tehnoloogilise, majandusliku, sotsiaalse ning kultuurilise innovatsiooni vastastikustest mõjudest ja omavahelisest seotusest;
4) mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud eetilistes küsimustes;
5) kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi IKT) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
6) arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet innovaatiliste ideede rakendamisel erinevates projektides, osalema koostöös kaasõpilaste ja/või tehnoloogiafirmaga innovaatilises arendusprojektis.
Gümnaasiumis käsitletakse läbivat teemat eelkõige rühmatööna teostatavate uurimis- ja arendusprojektide vormis, püüdes võimaluse korral kaasata kodukandi innovaatilisemaid tehnoloogiafirmasid või teaduskeskusi. Eesmärgiks on positiivsete hoiakute kujundamine tehnoloogilise innovatsiooni ja sellega seonduvate karjäärivõimaluste suhtes. Samuti tuleb gümnaasiumiastme lõpuks tagada kõigi õpilaste valmisolek IKT kasutamiseks igapäevaelus, õpingutes ja töös.

4.6.5.7. Läbiv teema „Tervis ja ohutus“

Läbiva teema käsitlemisega gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ja kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.
Õpilast suunatakse:
1) hindama mitmesuguste käitumisviiside ohutusastet ning lühi- ja pikaajalisi tagajärgi tervisele ja turvalisusele; selgitama loodus- ja sotsiaalainetes õpitule tuginedes alkoholi ja tubaka mõju inimorganismile ja käitumisele;
2) analüüsima ja hindama keskkonna ja ühiskonna (sealhulgas eakaaslaste) mõju inimeste tervisele ja ohutusalaste otsuste langetamisele; vältima negatiivseid mõjusid ja toetama teisi positiivsete otsuste langetamisel;

3) analüüsima tervise- ja ohutusalase info, toodete ja teenuste kvaliteeti, maksumust ja kättesaadavust;
4) analüüsima ohuteguri suurust, teadvustama õnnetuse ahelreaktsiooni võimalikkust; tundma ära olukorrad, mis nõuavad professionaalset abi.
Gümnaasiumis on põhiliseks läbiva teema käsitlemise vormiks õpilaste praktiline tunniväline terviseedenduslik ja turvalisust toetav tegevus, sealhulgas nooremate juhendajatena ja projektide väljatöötajatena ning rakendajatena oma koolis või ka riiklikul tasandil.

4.6.5.8. Läbiv teema „Väärtused ja kõlblus“

Läbiva teema käsitlemisega gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse ja sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.
Õpilast suunatakse:
1) analüüsima kriitiliselt ja argumenteeritult väärtusi ja kõlbelisi norme, erinevaid väärtussüsteeme, nende seoseid ajaloolis-kultuurilise kontekstiga, religiooniga ja maailmavaatega;
2) arutlema isiklike väärtushoiakute ja kõlbeliste tõekspidamiste üle; tegema mõtestatud maailmavaatelisi ja kõlbelisi valikuid ning neid põhjendama;
3) tegutsema erinevaid vaateid ja seisukohti respekteerides ning kaitsma ja põhjendama oma seisukohti;
4) ette nägema, võimaluse korral vältima ja lahendama väärtuste ja kõlbeliste normidega seotud konfliktsituatsioone;
5) mõistma, et mitmekesisus on ühiskonna rikkuse ja arengu tingimusi.
Gümnaasiumis on kesksel kohal kriitilise mõtlemise ja argumenteerimisoskuse arendamine, asjakohase teabe kogumine ja üldistuste tegemine, tuues esile seoseid erinevate valdkondadega, varasemate teadmiste ja kogemustega ning väärtussüsteemide, maailmapildi ja maailmavaate küsimustega. Soovitavate käitumisviiside kujunemist tõhustab õpilase osalus demokraatlikes diskussioonides, kooli õpilasomavalitsuse ja muude sarnaste organisatsioonide töös ning kaasatus koolielu korraldamisse.

4.6.5.9. August Kitzbergi elu ja looming – teemaga seondub kõik, mis puudutab August Kitzbergi elu ja loomingut nii ajaloolisest kui kultuurilisest aspektist

4.6.5.10. **Mulgimaa** – teemaga seondub kõik, mis puudutab ajaloolist Mulgimaad nii majanduslikust, looduslikust, kultuurilisest kui ajaloolisest aspektist

5. KOOLI ÕPPEKAVA VÄLISE ÕPPIMISE VÕI TEGEVUSE ARVESTAMINE KOOLIS ÕPETATAVA OSANA

5.1. August Kitzbergi nimeline Gümnaasium arvestab põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõike 4 ja „Põhikooli riikliku õppekava“ § 15 lõike 9 kohaselt õppekava välist õppimist või tegevust kui õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi vahel on sõlmitud kokkulepe, mis võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi.

5.2. Kooli õppekava välise õppimise ja tegevuse arvestamisel lähtutakse õpitu sisust ja õpitulemustest ning koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale kui tõendusmaterjal pole piisav.

5.3. Kooli õppekavaväliste õpingute ja tegevuste arvestamine annab paindliku võimaluse hariduse omandamiseks ning andekamatele õpilastele eneseteostamise võimaluse. Õpitulemused loetakse samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

5.4. Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana toimub järgmiste etappidena: taotleja nõustamine, taotluse koostamine ja esitamine direktorile, taotluse hindamine, direktori otsus, (vajadusel) otsuse vaidlustamine ja vaidemenetlus.

6. ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMISEKS JA ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED

6.1. Üldpädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks on August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis kavandatud järgmised tegevused

6.1.1. Õppekava rakendamist taotlevad ühistegevused:

1) koolisisesed õppepäevad

2) õpetajate poolt kolleegidele läbiviidavad avatud tunnid

3) õpetajate uurimusi või loomingut tutvustavad ülevaatenäitused raamatukogus

4) üks kord poolaastas toimuvad õpetajate eestvedamisel õppekäigud, mis toetavad ainevaldkonnaüleste pädevuste kujunemist

6.1.2. Ülekoolilised ühistegevused

1) traditsioonilised ülekoolilised üritused, mis toimuvad igal õppeaastal

2) erinevate tähtpäevadega seotud üritused (aktused, õpetajate päeva tähistamine jms)

3) loovtööde ja praktiliste tööde ülevaateüritused (näitused, moešõu, kontsert jms, kus õpilased tutvustavad omaloomingut)

4) heategevusüritused

5) ainepäevad

6.1.3. Tundide ajal läbiviidavad ülekoolilised ühistegevused on õpilastele kohustuslikud.

6.1.4. Tunnivälise tegevuse eesmärgid:

1) õpilaste vabaaja sisustamine, omaalgatuse toetamine;

2) erivõimete ja –annete arendamine;

3) ainetundides õpitu kinnistamine;

4) muusikaliste, tantsuliste, kehaliste, keelealaste, käeliste, arvutialaste oskuste ja teadmiste arendamine;

5) emotsionaalsuse, eneseväljendusoskuse, esinemiskultuuri ja organiseerimis-oskuste arendamine;

6) tahtekasvatus;

7) rahvatraditsioonide tundmaõppimine;

8) huvi äratamine aine vastu, parimate ainetundjate väljaselgitamine;

9) traditsiooniliste ürituste kaudu süvendada õpilastes oma kooli tunnet ja rahvatraditsioone,

6.1.4.1. Peamised valdkonnad tunnivälises töös:

1) muusika: laste- ja poistekoor, mudilaskoor, ansamblid;

2) rahvakultuur: rahvatants ja folkloor

3) sport

4) aineringid

5) käsitöö ja kunst

6) infotehnoloogia

6.2. Õppekava rakendamist toetavad ühistegevused ja ülekoolilised ühistegevused ning tunniväline tegevus kirjeldatakse konkreetsemalt kooli üldtööplaanis kooskõlas haridus- ja teadusministri 25. augusti 2010.a. määruse § 4 alusel.

7. LIIKLUSKAVATUSE TEEMAD KOOLIASTMETI

7.1. Üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks

7.1.1. Vastavalt liiklusseaduse § 4 lõikele 1 on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:

1) ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt

2) teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina

7.1.2. August Kitzbergi nimeline Gümnaasium viib õpilaste liikluskasvatust läbi ja valmistab õpilasi ette ohutuks liiklemiseks vastavalt liiklusseaduse §4 lõikele 2 ning on kooskõlas Vabariigi Valitsuse 20. oktoobri 2011.a. määrusega nr 136 „Laste liikluskasvatus koolis“

7.2. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis kujundatakse liikluskasvatuse teemade kaudu alljärgnevaid üldisi teadmisi ja oskusi ohutuks liiklemiseks kooliastemeti

7.2.1. I kooliastme lõpuks õpilane:

1) väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust
2) teab hädaabi numbrit 112 ja oskab ohust teatada
3) oskab ohutult evakueeruda koolihoonest
4) teab tuletõrje päästevahendite asukohta koolis
5) teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi
6) oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses
7) oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ja selgitada ohtude vältimist kooliteel
8) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti
9) oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada
10)oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutut kohta
11)oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel
12)oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada
13)oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust
14)oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest

7.2.2. I kooliastmes on liikluskasvatuse eesmärgiks:

1) ohutuse väärtustamine ning tähelepanu pööramine ohutusele igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses
2) oskus mõista ja väärtustada iseenda ohutust ning ohutut käitumist; ohuolukordade tekkepõhjuste selgitamine, ohu ennetamine, ohutust tagavate turvavahendite kasutamine, abi kutsumine

7.2.3. II kooliastme lõpus õpilane:

1) väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust
2) oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada
3) oskab ohutult evakueerida koolist
4) teab tuletõrje päästevahendite asukohta koolis ja oskab neid kasutada
5) oskab (vajadusel) kasutada tulekustutustekki

6) teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi
7) oskab käituda/tegutseda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses
8) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed,
9) oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada
10)oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust
11)oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutuma koha
12)tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile)
13)oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusalaste teemakäsitluste kohta
14)oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja kuidas ohtu vältida

7.2.4. **II kooliastmes on liikluskasvatuse eesmärgiks:**

1) õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel
2) ohutusalaste teadmiste, oskuste, vilumuste lõimimine (laste õpetamine reaalses liikluskeskkonnas, praktilised õppused jne)

7.2.5. III kooliastme lõpuks õpilane:

1) väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seadusekuulekas
2) oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda
3) oskab ohutult evakueeruda koolist ja osutada evakueerumisel abi endast noorematele
4) teab tuletõrje päästevahendite asukohta koolis ja oskab neid kasutada
5) oskab kustutada väikesi tulekoldeid (sh lõke, süttinud rasv pannil jne)
6) teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi
7) oskab ohtlike ainetega kokkupuutumisel end kaitsta nende tervist kahjustava toime eest
8) oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses
9) oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi
10) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed
11) teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda
12) oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutumaa teekonna sihtpunkti jõudmiseks
13) kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid
14) mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile)

15) on teadlik ohutusalastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta

16) oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutusalast olukorda teiste riikidega

7.2.6. III kooliastmes on liikluskasvatuse eesmärgiks:

1) õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel

2) ohutust tagavatest seadustest tulenevate käitumisharjumuste kujundamine, teadmiste rakendamineoskuste ja vilumusteni, praktilised ohutusalased õppused

7.2.7. Gümnaasiumi lõpuks õpilane:

1) väärtustab ohutust, on teadlik riskikäitumise tagajärgedest

2) oskab hinnata ohuteguri suurust, teadvustab õnnetuse ahelreaktsiooni võimalikkuse

3) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid

4) mõistab ohtlike ainete tähistuse põhimõtteid

5) oskab tulekahju korral tegutseda, teisi aidata ja juhendada, anda esmaabi tulekahjus kannatanule

6) teab, et pidurdus- ja peatumisteekonna pikkus sõltub sõiduki kiirusest, tee- ja ilmastikuoludest (vihm, lumi, jää)

7) oskab abistada ja anda esmaabi uppumisohtu sattunud inimesele

8) tunneb liikluseeskirja nõudeid jalakäijale ja juhile

9) on seadusekuulekas ning tal (gümnaasiumi lõpetajal) on oskused, mis toetavad tema enda ja teiste liiklejate toimetuleku ja ohutust erinevates liiklusolukordades ii jalakäijana, sõitjana kui ka juhina

10) oskab leida ja omab ülevaadet ohutusalastest kampaaniatest, oskab tuua võrdlusi teiste riikidega

11) oskab koostada riskianalüüsi silmas pidades kooliümbruse (liiklus)keskkonda, teeb ettepanekuid ohutuse suurendamiseks

7.2.8. Gümnaasiumi kooliastmes on liikluskasvatuse eesmärgiks:

1) õigete ohutust tagavate hoiakute kujundamine, mis loob eelduse ohutu käitumise väärtustamisele

2) gümnaasiumis ohutusalane õpetus laiendab ja süvendab põhikoolis omandatud ohutusalaseid hoiakuid, teadmisi, oskusi ja vilumusi

7.3. Liikluskasvatuse teemad

7.3.1. Liikluskasvatuse teemad on tuletatud põhikooli riikliku õppekava ja gümnaasiumi riikliku õppekava läbivast teemast „Tervis ja ohutus“ ning maanteeameti veebilehel esitatud soovitustest liikluskasvatuse osas ning liiklusseadusest

7.3.2. Vabariigi Valitsuse 20.oktoobri 2011.a. määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ §-s 5 lõigetes 3 kuni 5 on sätestatud liikluskasvatuse sisu kooliastmeti:

1) põhikooli I kooliastmes on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liikumise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast

2) põhikooli II ja III kooliastmes on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine

3) gümnaasiumis on liikluskasvatuse sisuks liiklusohutust tagavate hoiakute arendamine ja käitumise mõjutamine, millega laiendatakse ja süvendatakse põhikoolis omandatud liiklusohutusalaseid teadmisi, oskusi, vilumusi ja hoiakuid

7.3.4. Vabariigi Valitsuse 20. oktoobri 2011.a. määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ § 6 lõike 5 kohaselt kavandatakse liikluskasvatuse teemad, mida käsitletakse integreerituna ainetundides. Väljaspool õppetundi toimuvad liikluskasvatust toetavad tegevused kavandatakse kooli üldtööplaanis.

7.3.5. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi kooliastmete liikluskasvatuse teemad tulenevad riiklike õppekavade läbivast teemast „Tervis ja ohutus“

7.3.6. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumis käsitletavate liikluskasvatuse teemade ulatus

Liikluskasvatuse teemad	**Liikluskasvatuse ulatus tundides õppeaastas klassi kohta**
Jalakäija liiklusreeglid	**4**
Ohutu liikluskäitumine	**2**
Liikluse kehtivate normide järgimine ja kaasliiklejatega arvestamine	**1**
Liikluse reeglitest tulenevad õigused, kohustused ja vastutus	**1**
Kokku:	**8**

8. LOOVTÖÖ TEMATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD

8.1. Põhikooli lõpetamise tingimuseks on, et õpilane on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv.
8.2. Loovtöö on õpilase kavandatud, teostatud ja esitatud tööd, mis on teostatud juhendamisel.
8.3. Loovtöö võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt .
8.4. Kooli poolt valitud läbivatest teemadest lähtuv või õppeaineid lõimiv loovtöö temaatika on järgmine:
1) kultuur meie ümber – eelkõige on seotud läbiva teemaga „Kultuuriline identiteet“, kuid võimaldab laialdast õppeainete vahelist lõimingut
2) meedia, disain, kunst, arhitektuur – temaatika võimaldab laialdast õppeinete vahelist lõimingut, kuid samuti võib lähtuda erinevatest läbivatest teemadest
8.5. Temaatika valimise, loovtöö planeerimise ja juhendaja leidmise etapil nõustab õpilast klassijuhataja.
8.6. Täpsema teemavaliku teeb õpilane kooli valitud loovtöö temaatika hulgast koostöös juhendajaga ning peab lähtuma juhendaja kompetentsusest.
8.7. Loovtöö teostab õpilane juhendatud õppeprotsessis, kus juhendaja tutvustab õpilasele loovtöö kavandamise, teostamise ja vormistamise juhendit ning annab õpilasele vajaliku õppematerjali valitud teema kohta.
8.8. Loovtöö tulemus vormistatakse viisil, mis võimaldab selle esitlemist teistele ning juhendaja on andnud enne selle esitamist heakskiidu.
8.9. Loovtöö loetakse sooritatuks kui õpilane on esitanud loovtöö kavandi, milles esitatakse loovtöö idee ja pealkiri, ülesanded ja tegevused, mis töö sooritamiseks on vaja teha ning töö analüüsi – kas kõik läks plaanitult, valminud loovtöö ja esitlenud oma loovtööd teistele.
8.10. Loovtöö sooritatakse 8.klassis, mõjuval põhjusel võib loovtööd sooritada ka muul ajal, kuid mitte hiljem kui 9.klassi I poolaastal.
8.11. Loovtöö hindamine toimub kujundava hindamise kontekstis, mis tähendab, et õpilase loovtööd ei hinnata numbriliselt, vaid talle antakse sõnalist tagasisidet loovtöö teostamise protsessi ja tulemuste kohta.

9. ÕPPE- JA KASVATUSE KORRALDUS ÕPILASUURIMUSE JA PRAKTILISE TÖÖ ETTEVAALMISTAMISEL

9.1. Õpilasuurimusi ja praktilisi töid saab ette valmistada kõikides gümnaasiumi riiklikus õppekavas esitatud teemavaldkondades.
9.2. Õpilasuurimuse ja praktilise töö protsessi koordineerib koolis direktori poolt määratud koordinaator, kes vajadusel kaasab teisi kooli töötajaid või koolivälisеid konsultante.
9.3. Õpilasuurimust võib juhendaja ka isik, kes ei ole kooli töötaja. Sel juhul määratakse õpilasele koolipoolne juhendaja, kes jälgib, et õpilane peaks kinni ajakavast ja järgiks töö ülesehitusele ja vormistamisele esitatud nõudeid.
9.4. Õpilasuurimus ja praktiline töö on koolis korraldatud vastavalt ja kooskõlas haridus- ja teadusministri 12.oktoobri 2011.a. määrusega „Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise ning hindamise tingimused ja kord“.
9.5. Õpilasuurimuse ja praktilise töö eesmärk on õpilase loova eneseväljenduse, koostöö ja iseseisvalt töötamise oskuse arendamine ning järgmiste oskuste omandamine:
1) uuritava probleemi või loodava praktilise töö kohta taustinformatsiooni ja andmete kogumise ja analüüsimise oskus
2) teoreetiliste teadmiste praktilise rakendamise oskus
3) töö eesmärgi ja probleemile vastavate uurimisküsimuste sõnastamise ning sobiva meetodi ja analüüsivahendite valimise ja rakendamise oskus
4) tegevuse ajalise kavandamise ja kavandatu järgmise oskus
5) teadusteksti koostamise (eelkõige õpilasuurimuse puhul) oskus
6) oma tegevuse ja töö analüüsimise oskus
7) töö korrektse vormistamise oskus
8) kokkuvõtte ja resümee koostamise oskus
9) töö kaitsmise oskus
9.6. Töö kohta saab õpilane tagasisidet töö käigus juhendajalt ning peale töö esitamist ja kaitsmist vastavalt õpiväljunditele ning nende saavutatusele.
9.7. Tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 31 lõikest 6 tuleb gümnaasiumi lõpetamiseks õpilasuurimus või praktiline töö sooritada rahuldavalt.

10. HINDAMISE KORRALDUS PÕHIKOOLIS

10.1. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.

10.2. Hindamise eesmärk on:

1) toetada õpilase arengut;

2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;

3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;

4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;

5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;

6) anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

10.3. Hindamise põhimõtted on:

10.3.1. Õpilase teadmisi ja oskusi hindab õpetaja õpilase suuliste vastuste, kirjalike ja praktiliste tööde ning praktilise tegevuse alusel.

10.3.2. Hindamisel arvestab õpetaja õpilase teadmiste ja oskuste vastavust klassi ainekavas ja õpetaja töökavas esitatud nõuetele.

10.3.3. Teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse hindeid viiepallisüsteemis.

10.3.4. Õpilaste teadmisi ja oskusi hinnatakse regulaarselt. Hindamisel lähtutakse kooli õppekavas ja ainekavades nõutavatest õpitulemustest.

10.3.5. Hindamisel arvestatakse õpilase võimeid ja arengut.

10.3.6. Hindamine kõikides õppeainetes peab olema küllaldaselt sage, minimaalselt peab trimestri lõpuks õpilasel olema 3 hinnet

10.3.7. I klassi õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse hinnete asemel suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid, mis fikseeritakse õpilaspäevikus vähemalt üks kord nädalas.

10.3.8. Kontrolltööd planeerib õpetaja vähemalt 1 nädal ette ja kannab toimumise aja Stuudiumi kontrolltööde graafikusse.

10.3.9. Ühel päeval ei tohi põhikooli õpilastel olla üle ühe kontrolltöö, erandid on lubatud aineõpetaja ja õpilaste omavahelisel kokkuleppel.

10.3.10. Tunnikontrollid parandatakse ja tagastatakse õpilastele hiljemalt ülejärgmisel tunnil, kirjandite ja ulatuslikumate tööde parandamiseks on kuni 1 nädal.

10.3.11. Suuliste vastuste ja kirjalike tööde hinded kannab aineõpetaja Stuudiumi;

10.3.12. Diferentseeritult hinnatakse püsiva kõnepuudega õpilase kirjalikke töid, kui õpilane saab regulaarselt logopeedilist ravi.

10.3.13. Kirjalike tööde diferentseeritud hindamisel arvestatakse vaegkirjutamisele eriomaseid vigu vealiikide järgi. Ühte liiki vead loetakse üheks veaks. Õpilase kirjalikele töödele tehakse märge „Hinnatud diferentseeritult".

10.3.14. Kodutöid üldjuhul põhikoolis ei hinnata, v.a. võõrkeele sõnad, kirjand ja/või essee, kohustuslik kirjandus, referaat jms, mille aineõpetaja teeb õpilastele teatavaks trimestri alguses oma aine õppeinfos Stuudiumi keskkonnas.

10.4. Õpitulemuste hindamine jaguneb:

1) õpiprotsessi hindamine (protsessihinne või hinnang);

2) arvestuslik hindamine (arvestuslik hinne, kontrolltöö jms);

3) kokkuvõttev hindamine (kokkuvõttev hinne või hinnang);

10.4.1. A. Kitzbergi nimeline Gümnaasium annab põhikooli õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta Stuudiumi vahendusel.

10.4.2. Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule.

10.4.3. Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamise kord on sätestatud kooli hindamisjuhendis. Nõuded õpilase käitumisele on esitatud kooli kodukorras.

10.5. **Kujundav hindamine**

10.5.1. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämiste kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed.

10.5.2. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

10.5.3. Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

10.5.4. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis rakendatakse kirjeldavat sõnalist hindamist I klassides, millel puudub numbriline ekvivalent. Sõnaline hinnang toetub ainekavades iga õpitulemuse kohta koostatud õpitulemuse hindamise kriteeriumile, mis on väljendatud erinevatel tasanditel.

10.5.5. 1.klassi kasutatav kokkuvõttev hindamine toimub vähemalt kaks korda aastas ning väljendub kirjeldavate sõnaliste kokkuvõtvate hinnangute andmisena, millel ei ole numbrilist ekvivalenti. Kokkuvõtvas hinnangus kajastub selgelt, kuivõrd taotletud õpitulemused on saavutatud.

10.5.6. 1.klassi õpilase lahkumisel koolist või hiljemalt 1.klassi lõpul teisendatakse jooksva õppeaasta sõnalised hinnangud, mis on aluseks õpilase järgmisesse klassi üleviimisel põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 29 lõikes 2 sätestatud hindeskaalasse.

10.5.7. Kõik põhikooli õpilased saavad õppetunni vältel enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatuseesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. August Kitzbergi nimeline Gümnaasium reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

10.5.8. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

10.6. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtvate hinnete alus

10.6.1. Kokkuvõtvalt hinnatakse õpilase ainealaseid teadmisi trimestri lõpus ja õppeaasta lõpus.

10.6.2. Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

10.6.3. Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul kui kool vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikele 4 ja põhikooli riikliku õppekava § 15 lõikele 9 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetava osana.

10.7. Kasutatav hindamissüsteem

10.7.1. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis kasutatakse viiepallist hindamissüsteemi põhikooli riiklikus õppekavas § 21 lõikes 2 toodud tähenduses

10.7.2. Hindamine viiepallisüsteemis:

1) hindega „5" ehk „väga hea" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
2) hindega „4" ehk „hea" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
3) hindega „3" ehk „rahuldav" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
4) hindega „2" ehk „puudulik" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
5) hindega „1" ehk „nõrk" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

10.7.3. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega „nõrk".

10.7.4. Viiepalli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindega „5" hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindega „4" 75–89%, hindega „3" 50–74%, hindega „2" 20–49% ning hindega „1" 0–19%. Õpetaja võib hindeskaalat muuta +/- 5% ulatuses olenevalt kirjaliku töö raskusastmest.

10.7.5. Kui arvestuslikku kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik" või „nõrk" või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

10.7.6. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis on õpilasel võimalik sooritada järeltöö ja/või järelevastamine. Järelevastamine kooskõlastatakse õpetajaga viie õppepäeva jooksul pärast hinde sissekandmist Stuudiumisse. Järele vastata saab õpilane üldjuhul üks kord. Enne järelevastamist on õpilasel õigus saada aineõpetajalt konsultatsiooni.

10.7.7. Õpilase pikemaajalise puudumise korral (rohkem kui 1/3 ainetundidest trimestri jooksul), on õpetajal õigus rakendada lisaarvestuse süsteemi - õppematerjali peale tehakse kokkuvõttev töö, referaat vms.

10.7.8. Hinnete ja hinnangute vaidlustamine, sh vaide esitamine ning vaidemenetlemine toimub haldusmenetluse seaduse vaidemenetluse regulatsioonist lähtuvalt.

10.8. Kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine

10.8.1. Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestrihinneteks ning trimestrihinnete koondamine aastahinneteks.

10.8.2. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis kasutatakse I klassides kokkuvõtva hindamisena kolm korda õppeaastas toimuvat kirjeldavate sõnaliste kokkuvõtvate hinnangute andmist, millel ei ole numbrilist ekvivalenti. Kokkuvõtvas hinnangus peab selgelt kajastuma, kuivõrd taotletud õpitulemused on saavutatud.

10.8.3. Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestri hinne jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk".

10.8.4. Õpilasele, kelle trimestri hinne on „puudulik" või „nõrk" või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, õpiabi, kohustuslik konsultatsioonitund jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

10.8.5. Aastahinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.

10.8.6. Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestri hinnetest tuleks välja panna aastahinne „puudulik" või „nõrk". Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

10.8.7. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik" või „nõrk", täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku

esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

10.8.8. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik" või „nõrk". Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

10.8.9. 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

10.9. Põhikooli lõpetamine

10.9.1. Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad", kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

10.9.2. Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;

2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

10.9.3. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse" § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

10.9.4. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õpilaste hindamisel, järgmisse klassi üleviimisel ning klassikursust kordama jätmisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse määrusest 29.08.2014, 20

10.10. Põhikooli õpilase käitumise (sh hoolsuse) kohta õpilasele ja vanemale kirjaliku tagasiside andmine

10.10.1. Nõuded põhikooli õpilase käitumisele on esitatud August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi kodukorras.

10.10.2. Õpilase käitumisest (hoolsusest) teavitamisel lähtub kool haldusmenetluse seaduses § 25-32 sätestatust.

10.10.3. Õpilast ja tema vanemat teavitab kool käitumisest (hoolsusest) elektroonilise õppeinfosüsteemi Stuudium vahendusel.

10.10.4. Kui õpilane ja tema vanem ei ole andnud nõusolekut käitumisest (hoolsusest) teavitamiseks elektrooniliselt, teavitab kool õpilast ja vanemat paberil oleva dokumendi kätte toimetamise kaudu.

10.10.5. Kui õpilasel ja tema vanemal ei ole võimalik saada teavet käitumisest (hoolsusest) elektroonilise õppeinfosüsteemi vahendusel, siis saavad nad koolile esitada vastava teabenõude, mille alusel antakse õpilasele teavet käitumisest (hoolsusest) elektroonilise õppeinfosüsteemi väljavõttena. Väljavõtte võib vanemale saata õpilase kaudu kui õpilane on vähemalt 10 aastane. Nooremale õpilasele saadetakse väljavõte postiga kui vanemaga ei ole kokku lepitud teisiti.

11. HINDAMISE KORRALDUS GÜMNAASIUMIS

11.1. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

11.2. **Hindamise eesmärk on:**

1) toetada õpilase arengut;
2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
6) anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

11.3. Lähtuvalt õppeaine eripärast arvestatakse hindamisel:

1) omandatud teadmiste ja oskuste ulatust, õigsust, esituse täpsust ja loogilisus
2) iseseisvust ja loovust teadmiste ning oskuste rakendamisel
3) vastuste õigsust, vigade arvu ja liiki
4) praktiliste tööde teostust

11.4. Õpitulemuste hindamine jaguneb:

1)õppeprotsessi hindamine e. jooksev hindamine;
2) kontrolltöö
3) kursusearvestus – õpetaja võib läbi viia kursuse lõpus kursusearvestuse ja/või panna kursusehinde välja kursuse jooksul saadud õppeprotsessi hinnete põhjal.

11.4.1. Kontrolltöö ja kursusearvestuse toimumisel on selle sooritamine kõigile õpilastele kohustuslik. Kui õpilane puudub kontrolltöö või kursusearvestuse sooritamise ajal tervislikel või muudel mõjuvatel põhjustel, sooritatakse järelarvestus õpetaja poolt määratud ajal. Kui õpilane on kursusearvestusel saanud mitterahuldava hinde, toimub järelarvestus, mida õpilane reeglina võib sooritada vaid 1 kord õpetaja poolt määratud ajal. Õpetajal on õigus, aineosa tähtsust arvestades, anda õpilasele võimalus teistkordseks järelarvestuseks õpetaja poolt määratud ajal. Järelarvestuse hinne kantakse Stuudiumi.

11.5. Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvatele hinnetele. Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamise kord sätestatakse kooli kodukorras

11.6. Nõuded õpilase käitumisele on esitatud August Kitzbergi nimelise gümnaasiumi kodukorras.

11.7. Kujundav hindamine

11.7.1. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämiste kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega.

11.7.2. Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

11.7.3. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

11.7.4. Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatuseesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. August Kitzbergi nimeline gümnaasium reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

11.7.5. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

11.8. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtvate hinnete alus.

11.8.1. Õpilase teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas õppekavas toodud oodatavate tulemustega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse August Kitzbergi nimelises gümnaasiumis numbriliste hinnetega viiepallisüsteemis.

11.9. Kasutatav hindamissüsteem

11.9.1. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis kasutatakse viiepallist hindesüsteemi gümnaasiumi riikliku õppekava §-s 17 kirjeldatud tähenduses.

11.9.2. Hindamisel viiepallisüsteemis:

1) hindega „5" ehk „väga hea" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;

2) hindega „4" ehk „hea" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;

3) hindega „3" ehk „rahuldav" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kuid esineb puudusi ja vigu;

4) hindega „2" ehk „puudulik" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi;

5) hindega „1" ehk „nõrk" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi ja areng puudub.

11.9.3. Viiepallisüsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindega „5" hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindega „4" 75–89%, hindega „3" 50–74%, hindega „2" 20–49% ning hindega „1" 0–19%.

11.9.4. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib vastavat kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega „nõrk".

11.9.5. Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust, praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik" või „nõrk" või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

11.9.6. Järelevastamine ja järeltööde sooritamine toimub õpilase ja õpetaja vahelise kokkuleppe alusel viie õppepäeva jooksul pärast hinde sissekandmist Stuudiumisse. Enne järelevastamist on õpilasel õigus vajadusel saada täiendavat ainekonsultatsiooni selleks ettenähtud ajal. Juhul, kui õpilane ei kasuta järelevastamiseks õigeaegset võimalust, jääb mitterahuldav hinne jõusse.

11.9.7. Kui gümnaasiumiastme õpilane on puudunud kontrolltöö sooritamise päeval põhjuseta, hinnatakse õpilase tegemata töö hindega „nõrk" ning järelevastamise võimalus on ainult aineõpetaja nõusolekul.

11.9.8. Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase gümnaasiumiastmes jätta täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Gümnaasiumiastmes määratakse täiendav õppetöö õpilasele, kellel õppeaasta jooksul läbitav kursus või kursused on hinnatud hindega "puudulik" või "nõrk" või on kursusehinne jäänud välja panemata.

11.9.9. Täiendavale õppetööle jäetud õpilane täidab õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, mis toetavad nõutavate teadmiste ja oskuste omandamist õppeaines. Täiendava õppetöö kestvus on 10 tööpäeva. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse, tulemused kantakse õppeinfosüsteemi Stuudium.

11.9.10. Gümnaasiumiastme õpilast reeglina klassikursust kordama ei jäeta, vaid arvatakse kooli õppenõukogu otsusega õpilaste nimekirjast välja kui talle on vajadus rakendada kolmes või enamas õppeaines täiendavat õppetööd. Kui gümnaasiumiastme õpilane ei sooritanud täiendavat õppetööd või ei ilmunud täiendavale õppetööle ilma mõjuva põhjuseta, siis teda reeglina klassikursust kordama ei jäeta, vaid õpilane arvatakse kooli õppenõukogu otsusega kooli õpilaste nimekirjast välja. Erandjuhul võib gümnaasiumiastme õpilase jätta õpilase soovil klassikursust kordama mõjuvate põhjuste puhul, kui õppenõukogu peab seda tema edasise õppimise seisukohalt otstarbekaks.

11.9.11. 12.klassis määratakse täiendav õppetöö pärast „puuduliku" või „nõrga" kooliastmehinde väljapanemist. Kooliastmehinded pannakse 12.klassis välja enne eksamiperioodi algust.

11.9.12. Õpilasuurimuse ja praktilise töö hindamine toimub kooskõlas haridus- ja teadusministri 12.oktoobri 2011.a. määrusega nr 62 „Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise ning hindamise tingimused ja kord".

11.9.13. Hinnete ja hinnangute vaidlustamine, sh vaide esitamine ning vaidemenetlemine toimub haldusmenetluse seaduse vaidemenetluse regulatsioonist lähtuvalt.

11.10. Kokkuvõtvad hinded ja gümnaasiumi lõpetamine

11.10.1. Õpilase õpitulemusi õppeaines hinnatakse kokkuvõtvalt üldjuhul kursusehinnetega viiepallisüsteemis ning kursusehinnete alusel kooliastmehinnetega viiepallisüsteemis.
11.10.2. Kool kasutab gümnaasiumis valikkursuste hindamisel hinnanguid „arvestatud" ja „mittearvestatud", neid hinnanguid ei teisendata viiepallisüsteemi.
11.10.3. Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul kui kool vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseadusel § 17 lõikele 4 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.
11.10.4. Gümnaasiumi lõpetamine toimub põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 31 ning gümnaasiumi riiklikus õppekavas § 18 sätestatud korras.
11.10.5. Gümnaasiumi lõputunnistuse annab gümnaasium õpilasele:
1) kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad ja valikkursuste puhul rahuldavad või arvestatud;
2) kes on sooritanud vähemalt ühele punktile õppeaine kohustuslikule mahule vastavad eesti keele, matemaatika ja võõrkeele (inglise, prantsuse, vene või saksa keeles) riigieksamid
3) kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele koolieksami. 12.klassi õpilane, kes on jõudnud 11. või 12. klassis vähemalt ühes koolieksami valikus olevas aines aineolümpiaadi vabariiklikku vooru, vabastatakse tema soovi korral koolieksamist ning tema koolieksami tulemuseks loetakse maksimumtulemus.
4) kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul õpilasuurimuse või praktilise töö.

12. ÕPILASTE JUHENDAMISE JA HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD

12.1. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorraldus

12.1.1. Haridusliku erivajadusega õpilane on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, terviseseisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppest eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed suhtlusvahendid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid), taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.

12.1.2. Haridusliku erivajadusena käsitletakse ka õpilase andekust, kui õpilane oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ning on näidanud kas eraldi või kombineeritult eelkõige järgmisi kõrgeid võimeid: üldine intellektuaalne võimekus, akadeemiline võimekus, loominguline mõtlemine, liidrivõimed, võimed kujutavas või esituskunstis, psühhomotoorne võimekus.

12.1.3. Haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel kasutatakse pedagoogilis-psühholoogilist hindamist, erinevates tingimustes õpilase käitumise korduvat ja täpsemat vaatlust, õpilast ja tema kasvukeskkonda puudutava lisateabe koondamist, õpilase meditsiinilisi ja logopeedilisi uuringuid. Andekate õpilaste väljaselgitamisel lähtutakse ka litsentsitud spetsialistide poolt läbiviidud standardiseeritud testide tulemustest, väga heade tulemuste saavutamisest üleriigilistel või rahvusvahelistel aineolümpiaadidel, konkurssidel või võistlustel ning valdkonna ekspertide hinnangutest.

12.1.4. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib haridusliku erivajadusega õpilane elukohajärgse kooli tavaklassis.

12.1.5. August Kitzbergi nimeline Gümnaasiumis rakendatakse haridusliku erivajadustega õpilastele põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 48 alusel järgmisi meetmeid:

1) tugispetsialisti teenus
2) individuaalse õppekava rakendamine
3) pikapäevarühma vastuvõtmine
4) vanema nõusolekul õpilase üleviimine hariduslike erivajadustega õpilaste õppe paremaks korraldamiseks moodustatud rühma või klassi

12.1.6. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis on tugispetsialistidena ametis:
logopeed, psühholoog, sotsiaalpedagoog, õpiabiõpetaja, abiõpetaja

Logopeedilise töö eesmärgiks on välja selgitada, ennetada ning korrigeerida suulise ja kirjaliku kõne puudeid. Kõneravitundidest võtavad osa logopeedilist abi vajavad lapsed, eelkõige lugemis- ja kirjutamisraskustega õpilased. Tundide arv ning töö sisu tulenevad õppeaasta algul uuringute käigus selgunud konkreetse õpilase või õpilasgrupi vajadustest.
Psühholoogi töö eesmärgiks on abistada õpilasi motivatsiooni ja tahte leidmisel, valikute ja otsuste tegemisel ning isikliku elu ja õppetööga seotud probleemide lahendamisel.
Psühholoog töötab õpilastega nii individuaalselt kui ka grupiviisiliselt. Probleemi ilmnemisel pöördub õpetaja psühholoogi poole leidmaks uusi käitumisviise ja probleemilahendusi ning soovitab, julgustab ja toetab õpilaste pöördumist psühholoogi poole.

Õpiabi eesmärk on toetada põhikooli õpilase arengut tulenevalt tema hariduslikest erivajadustest ning võimaldada tal saavutada riikliku õppekava nõuetele vastavaid õpitulemusi Abiõpetaja ülesandeks on aidata õpilasi, kes vajavad individuaalset lähenemist soovitud õpitulemuste saavutamiseks ning kellel on raskusi õppimisega suuremas kollektiivis.

12.1.7. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis on direktori poolt määratud haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija, kes korraldab tugispetsialistide koostööna hariduslike erivajadustega õpilaste õpet ja arengu toetamist. Töö paremaks korraldamiseks on moodustatud viieliikmeline komisjon, kes arutab vähemaalt üks kord kuus hariduslike erivajadustega õpilaste õpet August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.

12.1.8. Kui õpilase hariduslik erivajadus tuleneb tema andekusest, tagatakse talle individuaalse õppekava rakendamine ning vajaduse korral täiendav juhendamine aineõpetajate poolt või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu.

12.1.9. Meetme rakendamise perioodil jälgivad õpilasega tegelevad õpetajad ja tugispetsialistid õpilase arengut ja toimetulekut. Meetmete rakendamise tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt kord õppeaastas õpilase arengut ja toimetulekut ning esitavad omapoolsed soovitused.

12.1.10. Meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks: meetme rakendamise lõpetamine; meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil; meetme vahetamine või muu meetme lisamine; täiendavate uuringute teostamine, eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamine.

12.1.11. Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitused õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitused, testimiste ja uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitused õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu ja

toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil. Individuaalse arengu jälgimise kaardi koostamise ja täitmise eest vastutab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija.

12.1.12. Nõustamiskomisjoni soovitusel ja vanema nõusolekul rakendab kool õpilasele lihtsustatud õppekava alusel toimuvat õpet, koostab õpilasele individuaalse õppekava ja lihtsustatud õppele vastava tunniplaani.

12.1.13. Õppe korraldamisel ja meetmete rakendamisel nõustamiskomisjoni soovituste kohaselt jätkatakse õpilase arengu ja toimetuleku jälgimist. Nõustamiskomisjoni määratud tähtaja lõppemisel või vähemalt korra õppeaastas hindab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega nõustamiskomisjoni soovitatud õppekorralduse või meetmete rakendamise mõju õpilase arengule ja toimetulekule ning teeb selle põhjal ettepanekud edasiseks tegevuseks, sealhulgas täiendavate uuringute läbiviimiseks või uute soovituste saamiseks nõustamiskomisjoni poole pöördumiseks

12.1.14. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis on õpi- ja/või käitumisraskustega õpilastel võimalus õppida eraldi rühmades, mis on moodustatud liitklassi põhimõttel 2.-3. klass, 5.-6. klass ja 7.-8. klass.

12.1.15. August Kitzbergi nimeline Gümnaasium on valmis korraldama koduõpet. Koduõpe on õppe korraldamine õpilase kodus või muus õpilasega või piiratud teovõimega õpilase vanemaga kokkulepitud kohas väljaspool kooli ruume. Haridusliku erivajadusega õpilasele rakendatakse koduõpet tulenevalt tema terviseseisundist ja lapsevanema soovil.

12.2. Individuaalse õppekava koostamine või muu tugisüsteemi määramine õpilasele, et aidata omandada nõutavaid teadmisi ja oskusi

12.2.1. Individuaalse õppekava määramisel ja koostamisel lähtutakse põhikooli-ja gümnaasiumiseaduses § 18 sätestatust, põhikooli riiklikus õppekavas §17 lõikes 4 ja § 22 lõikes 7 sätestatust ning gümnaasiumi riiklikus õppekavas § 13 sätestatust.

12.2.2. Õpilane viiakse individuaalsele õppekavale üle Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004.a. määruse nr 265 „Eesti Hariduse Infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 28 punkti 6 alusel.

12.2.3. Haridus- ja teadusministri 25. augusti 2010.a. määruse nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ § 6 lõigete 2 ja 7 kohaselt märgitakse õpilasraamatu õpilase leheküljele andmed individuaalse õppekava rakendamise kohta ning kantakse klassipäeviku üldnimekirja vastava märkega.

13. KARJÄÄRIÕPPE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS

13.1. Karjääriõpe toimub koolis läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemise kaudu õpetajate kavandatud õppeprotsessi kaudu ning selle sisu ja eesmärke arvestatakse kooli õpikeskkonna kujundamisel.
13.2. Aineõppesse on toodud sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klasside vahelisi ja ülekoolilisi projekte.
13.3. Tunnivälise tegevuse käigus saavad õpilased projekti- ja kutsepäevade, õppekäikude jms raames toetust karjääriotsuste ja eneseteostuse planeerimiseks.
13.4. Karjääriinfot edastab ning õpilasi nõustab huvijuht. Nõustamine toimub eelneval kokkuleppel huvijuhiga. Tulenevalt huvijuhi pädevusest, vastavalt Vabariigi Valitsuse 22. novembri 200.a. määrusele „Õpetajate koolituse raamnõuded“ § 24 sätestatule on huvijuht abiks õpilastele, et:
1) toetada nende osalemist erinevates noorteprojektides ja –programmides ning rahvusvahelises suhtluses
2) olla õpilase usaldus- ja kontaktisikuks suhetes täiskasvanute maailmaga
3) vahendada õpilastele vajalikku informatsiooni vabaajategevuse ja kutsesuunitluse alal
4) toetada õpilasi eluaegse õppe põhimõtte väärtustamisel
13.5. Karjääriõppe alla kuulub karjääri- ja tööteemalise kirjanduse soovitamine ning kataloogide tutvustamine edasiõppimise või õppekavavälise õppimise võimaluste kohta.
13.6. Karjääriõpet toetab veebilehekülg aadressil – www.rajaleidja.ee
13.7. Karjääriteenuste kättesaadavus tagatakse:
1) ainetundides läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemisel
2) valikkursuste kaudu (majandus- ja ettevõtlusõpe, robootika jne)
3) ürituste kaudu (töövarjupäev, õpilasfirma, ainepäevad jne)
4) edasiõppimist tutvustavate õppepäevade kaudu nii koolis kui väljapool kooli
5) arenguvestlused

14. ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS

14.1. Teavitamisel juhindutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 55 sätestatust ning õpilase ja lapsevanema teavitamine toimub kooli kodukorras sätestatu kohaselt.

14.2. Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajadusel kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadusele.
14.3. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.
14.4. Koolis nõustatakse vajadusel õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.
14.5. Koolis on tagatud õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning nõustamine õppetööd käsitlevates küsimustes.
14.6. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks iga trimestri algul.

15. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

15.1. Õpetajate koostöö ja töö planeerimine võimaldab tõsta õpetamise kvaliteeti ning õpilaste poolt saavutatud õpitulemuste taset.
15.2. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted on:
1) kohe õppimise alguses pannakse kõigile arusaadavalt paika oodatavad õpitulemused
2) õppeprotsess kujundatakse selliselt, mis võimaldab kõige parimal viisil õpitulemused saavutada
3) hindamine võimaldab aru saada, kuidas õpitulemused saavutatud on
15.3. Õpetaja töö planeerimine toimub alljärgnevalt:
1) esmalt määratletakse õpitulemused, mida õppimise ja õpetamise kaudu soovitakse saavutada
2) õpitulemused seostatakse üldpädevustega, läbivate teemadega ning leitakse lõimingu võimalused
3) kavandatakse õpitulemustes sisalduvast hindamine (hindamismeetodid ja –kriteeriumid)
4) valitakse lähtuvalt õpitulemustest ja hindamismeetoditest tulenevalt õpetamismeetodid
15.4. Õpetamise aluseks ei ole õppesisu, vaid õpitulemused. Õppesisu käsitlemises teeb valiku aineõpetaja arvestusega, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üldpädevused ning valdkonna- ja ainepädevused oleksid saavutatud.
15.5. Kooskõlas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 55 lõikele 3 teavitab õpetaja õpilasi trimestri või kursuse alguses trimestri või kursuse jooksul läbivatest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritutest. Vastav informatsioon edastatakse Stuudiumi kaudu.

15.6. Õppija on õppeprotsessis aktiivne osaleja ning omab õppeprotsessis toimuva kohta adekvaatset infot, millest üks olulisemaid on teave hindamisest.
15.7. Hindamismeetodi puhul on tegemist teadmiste ja oskuste tõendamise viisiga ning selle juures määratletakse hindamiskriteeriumid, mis kirjeldavad õpitulemuste oodatavat taset ning ulatust.
15.8. Õpetaja jälgib hindamise kohta käiva informatsiooni edastamisel alljärgnevaid reegleid:
1) informatsioon peab olema ühemõtteliselt arusaadav – kõik, kes seda loevad, saavad sellest ühtemoodi aru
2) informatsioon peab olema ammendav – edastatav informatsioon ei tekita lisaküsimusi
3) informatsioon ei tohi olla eksitav – hindamisel ei tohi selguda mingid aspektid, mis varem teada ei olnud
4) informatsioon jõuab ka õppijatele kohale – tähtis ei ole mitte see, et vajalik informatsioon on edastatud, vaid, et on tagatud vajaliku informatsiooni jõudmine õppijani

16. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

16.1. Kooli õppekava uuendamine või täiendamine toimub algatustaotluse alusel, mis tuleb esitada direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega.
16.2. Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik.
16.3. Kui kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajadus on tingitud muudatustest õigusaktides, algatab kooli õppekava muutmise direktor.
16.4. Õppekava uuendamiseks ja täiendamiseks kutsub direktor kokku töörühma, kes valmistab ette kooli õppekava muudatused.
16.5. Direktor esitab kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu enne selle kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule ning vaatab nende arvamused läbi.
16.6. Kui õppekava muudatused on vastavuses kehtiva õigusega, kehtestab direktor tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 71 õppekava käskkirjaga.
16.7. Kool avalikustab, tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 69 lõikest 1 sätestatud nõudest kooli õppekava koos muudatustega kooli veebilehel ja loob võimaluse kooli õppekavaga tutvumiseks kantseleis.